

GENER 2006

La Tossa

La carrossa dels àngels que encapçalava la cavalcada dels Reis d'enguany

Subscripció a LA TOSCA

En/Na _____

domiciliat a _____

de la població de _____, codi postal _____

se subscriu al butlletí moianès LA TOSCA a partir de gener del 2006.

signat:

Banc o Caixa _____

sucursal de _____

adreça de la sucursal: _____

Senyors: Us prego que fins a nova ordre siguin abonats amb càrrec al meu compte corrent o llibreta d'estalvis número _____

els rebuts que us seran presentats a cobrament pel periòdic LA TOSCA, a nom de

_____, _____ de _____ del 2006.

signat:

Preu de subscripció: Mojà, 15 euros; fora de Mojà, 18 euros.

Enviar-ho a LA TOSCA, Joies, 11-13, 08180 MOIÀ,
o bé donar-ho a algun redactor del periòdic
(per exemple, Josep Ruaix, Av. de la Vila, 18,
Manel Alsina, Av. de l'Escola Pia, 4)

Índex

Editorial	3
Pluviomètrica	4
Vida municipal	6
Cartes al director	7
El Moianès fa cent anys segons «El Pla de Bages» Gener de 1906	9
Les primeres ràdios de Moià	12
El Moianès, un territori especialitzat en el turisme residencial	13
L'Esplai	16
Caminades pel Moianès	17
Més que un mestre	18
Experiències de la presó: unes figuretes de pessebre	20
Un gèlid hivern	21
El temps fugisser	21
«Modilianum» 33	22
Tradicions nadalzenques moianeses: cronologia d'una crisi	29
Festes nadalzenques	31
Publicacions	33
Biblioteca de Moià	35
Campanades	36
Notícies de l'Estany	37
Noticiari	39

DIPÒSIT LEGAL B-4501-1983

MOIÀ

GENER 2006

Any 60 Núm. 654

Redacció: Joles, 11, tel 93 820 81 36

Impressió: Winihard Gràfics, Moià

Fotografies: Renom, J. Soler,
Arxiu Alsina i particulars

LA TOSCA es membre de l'Associació

Catalana de la Premsa Comarcal

LA TOSCA a INTERNET:

<http://www.latosca.org>

latosca@latosca.org

ACTIVITAT CORAL

Com es reflecteix en altres pàgines d'aquest número de LA TOSCA, el Cor Parroquial de Moià està en crisi per la dimissió del seu director Ignasi Alberch. No hi ha dubte que el qui ha estat capdavanter d'aquesta formació coral durant més de tres dècades tenia tot el dret a retirar-se. Una responsabilitat així, amb l'esforç i a vegades els disgustos que comporta, cansa i desgasta. A més, cal agrair-li tota la dedicació que hi ha esmerçat, que s'ajuntava a la seva important col·laboració, al llarg de la seva vida, amb altres institucions moianeses, com són l'Hospital-Residència, la Fira-Mercat, la Lliga Defensa de l'Arbre Fruiter i un altre conjunt coral més recent, els Cantaires de l'Esplai. Per tot això el nostre convilatà és ben mereixedor del reconeixement i la gratitud de la població, que suposem que un dia o altre es materialitzarà adequadament.

Ara bé, essent com és, l'activitat coral, molt bonica, útil i, en el cas de la nostra vila, tradicional, convindria que, més enllà de vicissituds personals, el nostre Cor Parroquial continués. Per sort, malgrat no haver-nos pogut oferir, aquesta formació, l'habitual Concert de Sant Esteve, l'activitat coral durant les festes nadalzenques a Moià va quedar assegurada pel concert del dia 23 de desembre a càrrec de la Coral Castellterçol i pel del dia 7 de gener a càrrec del Cor Artesenc; i, a l'Estany, pel recital, senzill però entranyable, del dia 26 de desembre, a càrrec de cors de Collsuspina i l'Estany mateix.

Desitgem, doncs, per una banda, que el nostre amic Ignasi Alberch pugui continuar, d'una manera o altra, oferint les seves qualitats a la vida cívica de Moià, i, per l'altra, que el Cor Parroquial trobi una solució a la seva actual crisi, o bé que, si més no, sorgeixi entre nosaltres alguna altra formació coral que ompli el buit que deixa l'esmentat cor. Certament, moltes festes i molts actes resten freds sense la presència del cant, sense el ritme de la música, sense l'actuació d'un grup compacte de cantaires. Tant de bo que ben aviat, de la forma que sigui, s'ompli aquest buit i Moià recuperi l'escalf que durant tants anys li ha donat el Cor Parroquial.

ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE L'ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Novembre del 2005

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	19'5	1'5	10'9	2	-	8	W	6'7	
De l'11 al 20	13	3'5	8'5	1	6	3	E	34'3	
Del 21 al 30	13'5	-4	3	6	3	1	W	-	41

www.escorxador.com

Desembre del 2005

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	11	-2'5	8'9	8	1	1	W	13'5	
De l'11 al 20	9'5	-4'5	2'5	5	-	5	NW	-	
Del 21 al 31	11	-8	3'8	6	1	3	W	-	13'5

Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

OBSERVATORI METEOROLÒGIC DE MOIÀ ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Resum de l'any 2005

MES 2004	MITJANA			MÀXIMA ABSOLUTA	MÍNIMA ABSOLUTA	PRECIPITACIONS (LITRES)	PRECIPITACIÓ MÀXIMA	PLUJA (DIES)	NEU	PEDRA	TEMPESTA	BOIRA	ROSADA	GEBRADA
	MÀXIMA	MÍNIMA	MITJANA											
GENER	9'9	-2	3'8	16'5	-11'5							12	16	13
FEBRER	8'1	-2'9	2'6	14	-7'5	21'4	6'5	8	3				4	11
MARÇ	14	1'7	7'8	20	-7	28'2	22	6	2		1	6	6	3
ABRIL	16'9	4'7	10'8	26'5	-0'5	8'6	5'4	7			1		2	
MAIG	22'2	9'3	15'8	26'5	4'5	48'1	34'5	12			2	3	3	
JUNY	27'7	14'1	20'3	34	9'5	29'8	16'5	7		1	3		6	
JULIOL	28'5	15'7	22'1	35	12	19'4	13'1	7			3	3		
AGOST	26	13'4	19'8	30	8	116'5	106	10		1	3	1		
SETEMBRE	21'9	11'7	17	31	5	78'8	22'4	8			4		22	
OCTUBRE	16'6	9'6	13'8	23	4'5	152'6	64'9	12			3	4	21	
NOVEMBRE	11'5	3'4	7'4	19'5	-4	41	15'9	7			1	2	13	6
DESEMBRE	6'8	-1'9	2'4	11	-8	13'5	13'5	2				10		21
ANY 2005	17'5	6'4	11'9	35	-11'5	557'9	106	86	5	2	21	41	93	54

Heus ací les dades de la pluja dels anys menys plujosos des de 1975

1985 --- 466'2 l

1988 --- 441'2 l

1998 --- 486'8 l

2005 --- 557'9 l

Destaquem que el 18 d'agost van caure 106 litres.

 <p>GAS-OILS ROVIRA, S.L. CALEFACCIONS INDUSTRIES AGRÍCOLA</p>	<p>MOIÀ Avda. Zona Industrial. s/n Tel. 830.12.25</p> <p>AVINYO Antoni Pont, s/n Tel. 838.72.78</p> <p>CALDERS Crta. de Manresa Km 18,4</p>
	

VIDA MUNICIPAL

Acords presos pel ple de la corporació municipal

Ple del 28 de setembre del 2005:

—Sol·licitar al Ministeri de Justícia un Registre de la Propietat al Moianès.

—Adherir-se a la sol·licitud del Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès per a la creació d'una plaça de Notaria al Moianès que englobi l'àmbit geogràfic dels municipis que el formen.

Ple del 28 d'octubre del 2005: Donar suport a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya aprovat en el Ple del Parlament de Catalunya en sessió de 30 de setembre del 2005, com a Proposició de Llei Orgànica a trametre a les Corts Generals per a la seva tramitació.

Ple del 10 de novembre del 2005:

—Aprovar la creació de Comissions Informatives Permanents com a òrgans municipals de caràcter complementari, que exerciran les funcions que estableixen els articles 20.1 c) de la LBRL, i 123-127 i 134-138 del ROF, en els següents termes: atenció a les persones, territori, educació, joventut i esports, economia i administració.

—Aprovar amb caràcter inicial la Modificació Puntual 1/2005 del Pla General, relativa al canvi de qualificació d'equipaments respecte als terrenys ubicats entre els carrers de Santa Magdalena, Jacint Vilardell, Tosca i pasatge Orriols, a fi de construir-hi el Centre d'Atenció Primària i un aparcament de vehicles soterrat.

—Aprovar el Reglament del Consell Escolar Municipal, d'acord amb el text i contingut aprovat pel plenari del Consell en data 2-11-2005.

—Aprovar les Ordenances Fiscals i Reguladores per a l'exercici del 2006.

Ple del 29 de novembre del 2005: Ratificar l'acord del consell d'administració d'aigües de data 21-11-2005 i aprovar el logotip guanyador del concurs realitzat, obra del Sr. Josep Arrufat.

Ple del 21 de desembre del 2005: Declarar lesiva per a l'interès públic la llicència municipal d'obres atorgada a favor de la societat Finques Moià, S.L., per a la construcció de cinc habitatges unifamiliars en filera al Camí Ral de Manresa, i demanar-ne l'anul·lació davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

Ple del 28 de desembre del 2005: Aprovar amb caràcter definitiu el compte general consolidat de l'Ajuntament de Moià corresponent a l'exercici del 2004.

CARTES AL DIRECTOR

Manifest de presentació del col·lectiu Les Llambordes

Fa temps que a persones de diferents àmbits de Moià ens preocupa la direcció que està agafant el nostre poble. Per aquest motiu ens hem reunit, hem exposat els nostres punts de vista, inquietuds i preocupacions i hem arribat a la conclusió que hi ha una necessitat d'activar la societat civil davant la transformació il·lògica i poc coherent que està patint Moià.

El col·lectiu Les Llambordes neix amb la voluntat de denunciar una realitat que tots veiem i que no ens agrada. És una agrupació de caràcter no partidista, d'arrels socials i humanes, amb un clar objectiu: la necessitat de preservar l'equilibri social, de convivència i de conservació de la nostra identitat com a poble.

Aquest col·lectiu està obert a tothom qui tingui ganes de fer sentir la seva veu, de treballar, de recolzar el projecte social, cívic i humà. El nostre denominador comú és l'estimació que sentim per aquest poble, el nostre poble.

Per què el nom de «Les Llambordes»? Doncs perquè una llamborda és una icona de poble, símbol dels temps viscuts, dura, sempre al seu lloc... fins que ens les treuen.

Les preocupacions que ens han mogut a formar aquest col·lectiu han estat moltes i diverses:

—La **integració** de les persones al poble de Moià és la clau per a mantenir la convivència de diferents cultures, realitats socials i maneres de fer. A nivell de

Moià s'estan fent actuacions i projectes en aquest sentit, però ben poques se salven de la politització i el partidisme.

—La **conservació i promoció dels espais verds**. No volem zones verdes de ciment vertical. Un poble sense espais verds és un poble sense comunicació. L'espai verd és visualment agradable, obert, incentiva les relacions socials... Per tant, considerem necessària la creació de més zones de vianants, més carrers tancats al trànsit, més passos zebra, i d'aquesta manera afavorir el civisme. Així mateix, és imprescindible la conservació i potenciació de l'entorn natural que tenim, un dels grans tresors que ens queden. Al Moianès hi ha moltes zones d'interès ecològic que estan quedant aïllades; per això demanem la creació d'un corredor biològic que les englobi i protegeixi, fent al mateix temps de cinturó verd de Moià i impedit un creixement descontrolat del poble.

—**Transports públics**. Cal potenciar-los i adequar-los a les necessitats reals de la gent. Exigim un millor servei de la línia Manresa-Moià-Vic.

—Els **espais lúdics i culturals** del poble han d'estar enfocats a les activitats i necessitats de Moià, essent promotors de les inquietuds artístiques i culturals de la gent del poble i no sols per a un club elitista. Exigim un teatre, una sala de concerts, espais polivalents, equipaments esportius gratuïts...

—Cal potenciar, desenvolupar i modernitzar **les nostres festes**. Darrere de cada acte festiu hi ha d'haver una crítica, un missatge social que fomenti valors cívics i humans, imprescindibles

per a una bona convivència. Les nostres tradicions formen part de la nostra història, una història que transcorre i canvia; per tant, creiem en la necessitat de desenvolupar-les i adaptar-les a la realitat que ens envolta.

—Hem de treballar per la plena normalització del **català** , perquè esdevingui llengua comuna. Cal potenciar polítiques efectives que n'afavoreixin l'ús. La nostra llengua forma part de la nostra cultura, del nostre poble. Qui perd els orígens perd la identitat. El nostre deure és fer-la conèixer, estimar-la i protegir-la.

—**Creixement insostenible.** Moià està creixent d'una manera desordenada i a un ritme accelerat. Ens regim per un Pla Urbanístic vigent des de 1983, que ha quedat completament obsolet i que ens ha conduït a un creixement insostenible i descontrolat, amb el perill de convertir Moià en un poble-dormitori. El creixement és inevitable, ja que Moià esdevindrà capital de comarca; per això volem una filosofia de construcció urbana que permeti la integració de la gent al poble, volem construccions humanes i no parets repressives. Reclamem un nou pla urbanístic i una nova cultura de l'habitatge. Exigim habitatge social i protegit. Estem farts de l'especulació immobiliària. L'habitatge és un dret humà, no una obligació feixuga. Hem de canviar el xip i

deixar de mobilitzar-nos solament quan algun projecte urbanístic afecta casa nostra o el nostre carrer. Així no anem enlloc; ens estan espatllant el poble i això ens afecta a tots. Hem d'obrir els ulls. Si t'estimes Moià, reacciona abans no sigui massa tard.

Us convidem a participar en aquest projecte de la gent i per a la gent. La nostra manera de fer és senzilla però clara: *informar-nos, plantejar propostes, exigir solucions i, si no som tinguts en compte o no obtenim respostes, actuar.*

La nostra adreça electrònica:

lesllambordes@hotmail.com

Detall

Recordant el gran moianès Josep Solà i Clarà, voldria dir que en el seu temps va escriure de manera magistral com es construïa un carro. Aquest treball va ser publicat dins el llibre *Moià d'ahir a avui* (ed. La Tosca, Moià 1991, pp. 98-106) i crec que és un referent històric, no sols per a Moià, sinó per a Catalunya, ja que el de carreter és un ofici extingit i difícilment algú més haurà deixat escrit amb tanta precisió i exactitud el procés de la construcció de carros. Família Solà-Bujons, sabeu com Moià us estima.

Joan Roca

	<p>CLÍNICA PODOLÒGICA MOIÀ</p>
	<p>DP. Carme Mendoza Saura Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.995</p>
	<p>TRACTAMENTS DE PODOLÒGIA I INFERMERIA</p>
	<p>Plaça Colom, 4, 2n, 2a Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ</p>

EL MOIANÈS FA CENT ANYS SEGONS «EL PLA DE BAGES»

GENER DE 1906

5 de gener de 1906

Divendres al vespre fou viaticat el respectable senyor Rector de Monistrol de Calders, Rnt. Joan Blat y Oliveras.

Si be sèmbra que la malaltia que sofrèx no es de perill imminent de mòrt, se tem no obstant que donada la edat avançada del virtuós sacerdot, sobrevingui alguna complicació determinant un fatal desenllàs.

Desitjèm a nòstre apreciat amic Mossèn Blat y Oliveras, un prompte y total restabliment de la salut, pera bé de la religió y de la seva parroquia.

11 de gener de 1906

MOYA. — El moviment de població de la vila de Moyá del any 1905, fou el següent: Casaments: 9. — Naxements: homes, 28; dònes, 18. Total, 34 [sic]. Nèns (albats), 9; nènes (albats), 11. Total, 20. — Total defuncions, 54. — Diferència de població, 3.

— Facilitades per la «Joventut Carlista» de Manrèsa s'han repartit ab profusió unes fulles contenint el discurs memorable del diputat tradicionalista dòn Joan Vazquez de Mella, que ab gran eloquència defensá 'ls furs de les províncies (1).

— L'imatje de Sant Gayetá, patró principal del altar dels Barons de Maldá, altar del Santíssim de la iglésia parroquial, será substituïda per la del Sagrat Cor de Jesús, ab la conformitat dels patrons y de la autoritat eclesiástica. Temps hi havia que aquèst pensament preocupava al digníssim Rvnt. Sr. Arxipreste, com entussiasta devòt del Sagrat Còr (2).

— Ha sigut reelegit Alcalde 'l senyor dòn Dionís Morató, quin nomenament ha causat molt bona impressió a tot el pòble que aprecia ses excelents condicions de ciudadá y d'administrador. ¡Lo que es l'administració clerical!

— La Reverent Comunitat elegí Arxiver y Mèstre de Cerimònies pel any reglamentari de 1906, al beneficiat-comunitari Rvnt. Dòn Josèp Valldeoriola, resident a la casa peyral Moratona. Puc augurar ab tal nomenament, que l'importància del Arxiu antiquíssim de la Reverent Comunitat, está a la disposició dels aymants de les lletres catalanes.

— S'ha instituit en aquèsta parroquia l'obra del Pa dels pòbres de St. Antoni de Pádua.

— Sr. Alcalde: els taberners tiren molt de la corda de sa benevolènsa, no tant a les deù les pòrtes als dexebls de Baco, com vostè te manat.

— La fabricació está bastant encalmada.

16 de gener de 1906

Ha sigut nomenat Ecònom de Monistrol de Calders, l'ilustrat sacerdot doctor dòn Francisco Bergadá, Vicari de la Catedral de Vich.

Felicitèm coralment al doctor Bergadá per la merescuda distinció de que ha sigut objecte.

19 de gener de 1906

Ha sigut concedida la crèu del Mèrit militar de primera classe ab distintiu

blanc, a l'Alcalde de Castelltersòl don Antòni Oller y a don Ciprià Calvè (3).

24 de gener de 1906

MOYÀ. — El Butlletí Oficial de Sometents *Paz y Tregua* del mes d'Abril de 1905 insertava la següent comunicació, que a efecte del interessat publicuëm, y de consegüent pugui disfrutar nòvament de vida civil èntre nosaltres, acatant la resolució jurídica del tribunal de l'Audiència Provincial de Barcelona del dijòus pròp passat, diu axís: «El Cabo de Somaten de Moyá, (Manresa) nos manifiesta que en aquella villa se ha constituido una sociedad compuesta en su mayoría de individuos del Somaten, titulada: "Lliga de defensa del Arbre fruyter", de la que es presidente honorario Su Majestad el Rey don Alfonso XIII. Esta sociedad tiene por objeto la protección del arbolado frutal en la comarca, con la obligación de denunciar á las autoridades á cualquiera que destruya ó robe árboles ó frutos,... por lo que el mencionado Cabo recibió una denuncia de que habían sido robados de unas plantaciones hechas en el mes anterior algunos árboles, especificando sus señas, por lo cual y con previa autorización del Juez, practicó el Cabo, acompañado de individuos del Somaten, un reconocimiento, habiendo sido encontrados por el Subcabo don José Picañol, el individuo don Pedro Cantó y el mencionado Cabo don Sebastián Oller (4), los frutales que se buscaban, plantados en un huerto, y previas las diligencias necesarias, se hizo entrega al Juez municipal del autor de la sustracción» quin subjecte ha sigut absòlt per l'Audiència Provincial, després d'un judici oral d'escassa importancia. Per lo molt que se n'ha parlat durant aquèstos dies, es merèx fer ressò a la vèu pública pel diari mèss lligit de la comarca.

— Les festes de Sant Antòn y de Sant Sebastiá, patró de Moyá, revestiren solemnitat escepcional, degut a l'activitat piadosa dels senyors Administradors. El Rnt. Predicador de la segona, passejà triomfalment ab sa eloqüent paraula a nòstre gloriós patró per un jardí de flòrs místiques assoleyades pel sòl de la fè del màrtir y assaonades per la sang del hèroe del cristianisme Sant Sebastiá. Es el jove sacerdot, Beneficiat de benefici particular sènse assistència a còr de la Sèu de Vich Mossèn Paulino Cabanes.

Unim nostra felicitació a les moltes que rebé al baxar del púlpit.

— El frèd d'aquèstos dies es molt rigorós, causa suficientíssima pera demanar l'arreglo moral y material del aculliment dels pobrèts de Jesucrist, que tenen als afòres de aquèsta vila. Encara que son molts els que acullèxen les cases payrals Moratona y Masòt.

25 de gener de 1906

Un altre fet sens comunica preguntnos ne donguèm compte a nòstres llegidors, que demostra els desitjos que té de ferse *cèlebre*, per no dir altre cosa, el conegut *sportmant* manresá senyor Argullol.

El pròp passat dilluns, dia 22, sortí ab una tartana d'aquèsta ciutat en direcció a la seva casa de Calders y anant en companyia de sa senyora espòsa y una cunyada, don Mansueto Morató, germá de nòstre benvolgut amic don Dionís, Alcalde de Moyá.

Al arribar el carruatge pròp l'encreuament de les carreteres de Vich y Berga, arribá per darrera y a tota velocitat l'automòvil del senyor Argullol, sens que donés, còm es de reglament, els senyals d'avís ab la *bossina*. Volgué passar al devant de la tartana sens apartarse gens; y malgrat el que aquèsta anès pel cantó degut, li pegá tan forta trompada que feu volcar el carruatge llensantlo

fora de la *cuneta* y ocasionant un sust més que regular als pòbres viatgers, encara que afortunadament no 's causessin cap dany d'importància.

El *chauffeur* que era 'l metex senyor Argullol, donant proves d'estar posseït d'uns sentiments humanitaris que tenen molt pòc de idem, apretá la marxa del automòvil, desapareixent a corre cuyta del llòc del accident, ans que esposarse a rebre, ja que molts carreters que 's trobaven allí s'indignaren de tal modo pel atropell, que fins intentaren agredirlo.

Seria convenient que, per quí correspongui, s'imposés un fort correctiu a n'aquèst *despreocupat sportmant*, qui sens dubte veientse ser tot un senyor *Torras de Bages* (5), s'ha cregut que te drèt d'atropellar a tothòm que li vingui en ganes.

(1) Juan Vázquez de Mella y Fanjul (1861-1928), polític tradicionalista asturià.

(2) La imatge del Sagrat Cor era obra de l'escultor vigatà Andreu Folgarolas. L'altar del Santíssim estava sota el patronatge dels barons de Maldà com a successors de la família Planella.

(3) Antoni Oller i Sarrà (1867-1949), alcalde de Castellterçol entre 1900 i 1906; Cebrià Calvet i Janè, àlies «Canuto» (1855-1932), polifacètic home de negocis castellterçolenc.

(4) Els membres del somatent moianès que feren les diligències foren el caporal Sebastià Oller i Roca, comerciant (n. 1851?), el sots-caporal Josep Picañol i Freixenet, propietari (n. 1868?), i Pere Cantó i Alsina, comerciant (n. 1873?).

(5) La família Torras de Bages, de Manresa, estava emparentada amb la família Argullol.

Transcripció i notes:
Jaume CLARÀ I ARISA

Estar informat depèn de tu...

Aquestes festes, regala

Prensa Comarcal

SOM LA PREMSA DE CASA

Regala una subscripció:

la Tossa

LES PRIMERES RÀDIOS DE MOIÀ

En LA TOSCA de juny de l'any 2004 s'hi publicava un article, titulat *Recordant Mn. Lluís Daví*, signat per Florenci Colet i Joan Clarà. Un dels comentaris era si el primer aparell de ràdio d'aquí Moià fou el de mossèn Lluís. Doncs a mi em sembla que en tot cas fou el segon. M'explico.

L'oncle Pep de cal Peroler no parava de parlar de la ràdio, perquè va anar a Barcelona i va sentir-ne una, en una botiga, i deia que era increïble que només pitjant un botó es pogués sentir tant si parlaven com si era música, que sens dubte era l'invent més gran del segle i de tot el món, i no va parar fins que en tingué una. És clar, tot el carrer de la Cendra vàrem anar-hi a veure-la, però l'oncle va dir-nos que hi anéssim al vespre.

Quan vàrem anar-hi per escoltar-la, ai Mare de Déu!, semblava impossible que per aquell moble de fusta sentíssim música o bé parlar uns homes que anunciaven el Cola-Cao o Almacenes El Siglo. En la dècada dels anys trenta tothom hauria volgut un aparell de ràdio a casa.

Mn. Lluís Daví tot seguit va tenir-ne una al Casal, on vivia amb l'àvia Dolores, que va morir-hi l'any 29. Us explico un esdeveniment que va causar molta expectació.

Mossèn Lluís un dia va dir-nos que a les cinc de la tarda anéssim al Casal, que sentiríem el Sant Pare des de Roma, no recordo amb motiu de què. Però aquella sala gran que dona davant de Cal Bou era pleníssima de moianesos que feien algun comentari com «Però sentirem el Sant Pare? Si Roma és molt lluny...» o bé «Voleu dir que se sentirà bé?». Tothom estava intrigat esperant el gran esdeveniment.

L'oncle ens va dir: «Quan ho anunciïn, feu el que jo us digui, amb les mans assenyalant a terra, i us agenolleu; feu el nom del Pare i quietud sobretot. I quan acabarà, no us aixequiu fins que us ho digui.» «Sí, sí», varen dir en sentir el Sant Pare, i barrabat!, tots agenollats bo i senyant-nos. Jo recordo una veu molt fina, no sé si en italià o en castellà. Quan va acabar, l'oncle va dir: «No us aixequiu. Abans donem gràcies a Déu d'aquest, no es pot dir miracle de la ràdio, però sí que és molt agradable de sentir-la. La qüestió és que ja la tenim.»

Última nota d'aquells temps. A casa meva no teníem aparell de ràdio; solament vàrem tenir un altaveu, o sigui que l'oncle Pep va fer passar uns cables per darrere el pati i teníem un altaveu amb un interruptor per a engregar-lo i apagar-lo. I sí, sí, anava bé, però només podíem sentir-la quan ells volien o podien, perquè treballaven fora de casa; però als vespres i els diumenges era una delícia.

La veu més popular aleshores fou la de Maria Sabater, que en 1924 inaugurava Ràdio Barcelona i la sintonia de la cadena SER i podien sentir-la de tot el món. La popularitat de la ràdio tampoc no va passar desapercebuda per part d'empresaris i polítics, que varen veure en aquest aparell una oportunitat única per a arribar a les orelles de tothom, fins al punt que durant la guerra civil nostra les autoritats de cada bàndol van ocupar les emissores més potents i controlar els programes informatius. Era una qüestió estratègica.

En definitiva, tot això ja pertany al passat, però és ben veritat que l'arribada de la ràdio va ser un esdeveniment que va trasbalsar el Moià de la meva joventut.

Liduvina DAVÍ

EL MOIANÈS, UN TERRITORI ESPECIALITZAT EN EL TURISME RESIDENCIAL

El Moianès, un territori especialitzat en el turisme residencial. Aquesta afirmació es reflecteix en l'estudi que ha realitzat la Universitat de Girona conjuntament amb el Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès; un estudi que es va iniciar a principis de l'any 2005 amb l'objectiu de quantificar la segona residència del Moianès i analitzar-ne la incidència econòmica.

A nivell quantitatiu, l'estudi ha calculat una població de 10.040 persones de segona residència en tot el Moianès, xifra que duplicaria la població censada al gener del 2005, quantificada en 11.769 habitants, constatant així que en les èpoques de màxima afluència el Moianès assoliria 21.809 habitants. Quant als habitatges, se n'han quantificat un total de 2.308 de segona residència, que, comparats amb els habitatges principals (3.968), suposen un total de 6.276 habitatges distribuïts en els deu municipis del Moianès.

Aquestes dades constaten que el Moianès és un territori amb una gran tradició d'estiueig i que aquest té una incidència directa i indirecta en l'activitat econòmica dels deu municipis.

Des del Consorci del Moianès es va partir de la idea que d'alguna manera s'havien de quantificar les segones residències i analitzar-ne la incidència econòmica i social, ja que el Moianès és un territori que sempre s'ha caracteritzat per tenir una població estacional específica, la de segona residència, però mai no havíem disposat de dades reals per a definir estratègies d'actuació des del conjunt de l'administració local i des del

mateix Consorci. Això no obstant, aquest estudi ha comportat un treball de camp exhaustiu, ja que en partir de les dades oficials del cens del 2001 es veia que aquest no corresponia a la realitat, i així es van buscar altres fonts alternatives pròpies del territori per a arribar a uns resultats més fiables. Per exemple, en el cas de Castellterçol, comparant les dades oficials amb les del treball de camp s'observa un increment de 511 segones residències; en el cas de Sant Quirze Safaja i de Castellcir, un increment de 210 i 165, respectivament, i en el cas de Granera, en el cens del 2001 únicament hi constaven 2 segones residències de les 81 que s'hi han detectat emprant fonts alternatives (IBI). Per tant, aquesta especialització en segona residència quedava emmascarada i s'ha fet evident amb les noves dades.

De la mateixa manera, també en el cas de la Taxa de Funció Turística Residencial (TFTR) s'ha observat un canvi considerable, ja que municipis com Castellcir, Castellterçol, Granera, Monistrol de Calders, Sant Quirze Safaja i Santa Maria d'Oló presentaven, segons dades del cens del 2001, un TFTR inferior al 50%, mentre que amb les noves dades aquesta taxa s'incrementa a valors superiors al 100%. Per exemple, Granera passa d'un 6'25% a un 368%.

A part del treball de gabinet intern exhaustiu, es van realitzar un total de 501 entrevistes, 433 adreçades als segons residents i 68 adreçades a aquelles persones que havien transformat la segona residència en primera. Aquestes enquestes han aportat dades molt inte-

ressants i han permès d'analitzar el perfil del segon resident del Moianès, com també el perfil del qui s'ha quedat a viure al Moianès després d'estiuejar-hi. S'ha fet una anàlisi global per al Moianès i una d'específica per a cada municipi, havent-se realitzat les entrevistes durant els caps de setmana dels mesos de febrer i març i durant la Setmana Santa.

El perfil del segon resident, segons les dades obtingudes, és el d'una persona de mitjana edat (de 40 a 50 anys un 27%, i entre 50 i 60 un 21%). La majoria provenen de l'Àrea Metropolitana (84%); concretament, el 62%, del Barcelonès, seguit del Vallès Occidental (19%). L'estructura familiar dels segons residents, en gairebé el 70%, correspon a matrimonis amb fills que tenen la segona

residència ací des de fa 10-40 anys. Per tant, el Moianès es caracteritza per tenir un turisme d'arrels o de llarga tradició. Tanmateix, cal destacar un 20% de segones residències que s'han adquirit fa menys de 5 anys. A més, el 72% són propietaris de l'habitatge, que principalment són cases unifamiliars (46%).

Per tant, l'estudi il·lustra un segon resident amb una tendència a l'estabilitat i un elevat grau de fidelitat envers la nostra comarca, ja que quan hom els pregunta per la freqüentació a l'estiu, s'observava una elevada fidelitat; en efecte, gairebé la meitat (49%) dels segons residents hi resten durant tot l'estiu, el 72% durant el mes d'agost, i durant els caps de setmana i festius s'arriba a valors del 90%. Ara bé, a l'hivern s'evidencia una

Taula Nombre de segones residències i TFTR* al Moianès (2005)

MUNICIPI	Nº 2R	% 2R respecte del total del moianès	Nº d'habitatges principals	TFTR	Població 2R estimada ¹	Població censada
Calders	180	7,8	239	75,3	783	803
Castellcir	204	8,8	146	139,7	887	500
Castellterçol	513	22,2	785	65,4	2232	2178
Collsuspina	40	1,7	88	45,5	174	296
l'Estany	150	6,5	147	102,0	653	405
Granera	81	3,5	22	368,2	352	78
Moià	572	24,8	1900	30,1	2488	4872
Monistrol	208	9	190	109,5	905	657
Sant Quirze	234	10,1	127	184,3	1018	529
Sta. M. d'Oló	126	5,5	324	38,9	548	1047
TOTAL	2308	100	3968	58,2	10040	11365

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel Consorci del Moianès i Idescat.

* Taxa de Funció Turística Residencial

Aplicant un coeficient de 4,35, que correspon al valor mitjà del nombre de persones que fan ús habitual de l'habitatge.

minva d'aquesta freqüentació (47%), malgrat destacar el període de Setmana Santa, en què puja (70%).

Aquesta fidelitat també es reflecteix en la integració dels segons residents i la bona relació que existeix amb els primers residents, ja que el 99% afirma que té una relació de tipus comercial o social amb els habitants del Moianès. El 60% fan ús dels serveis i de l'oferta turística del territori, destacant els de tipus recreatiu, com els bars i restaurants o les instal·lacions esportives. Pel que fa a l'ús dels establiments comercials, és de notar un 90% dels segons residents que compren en els establiments d'alimentació, especialment adquirint aliments elaborats a la mateixa comarca de forma tradicional. Aquest valor demostra clarament l'impacte econòmic que hi ha en aquest sector!

Les enquestes tenien un apartat de valoració, on es destaquen com a coses més valorades la tranquil·litat, l'entorn natural, la gent, el clima i les fires i festes. En canvi, els elements més mal valorats són els preus, les comunicacions, l'urbanisme, la seguretat ciutadana i la neteja.

Referent a l'anàlisi realitzada a aquelles persones que han transformat la segona residència en habitatge habitual, cal destacar un nombre creixent de segons residents que decideixen, per raons diverses (jubilació, millor qualitat

de vida, motius laborals o econòmics...), deixar els seus llocs d'origen i establir-se de manera definitiva al Moianès. Més de la meitat d'aquests nous residents es troben en la franja d'edat de 40 a 60 anys, edat corresponent a la maduresa. I el 22% d'aquests són població més jove que s'instal·len en els municipis del Moianès per motius laborals i per la qualitat de vida. Això no obstant, el que cal destacar d'aquesta nova població moianesa és l'elevada incidència econòmica que representen, ja que generen un gran moviment econòmic en els establiments comercials d'alimentació (més del 85%), si bé també existeix un 35% que realitza sovint les compres d'alimentació en grans superfícies (fora del Moianès).

Els aspectes que millor valoren els nous residents del Moianès, i que en certa manera justifiquen la seva instal·lació a la comarca, són l'entorn natural i la tranquil·litat (més d'un 60% els valoren com a molt positius). En canvi, igual com passa amb la valoració que fan els segons residents, els aspectes més mal valorats són els preus i les comunicacions.

Així, doncs, l'estudi «Quantificació de la segona residència del Moianès i anàlisi de la seva incidència econòmica» presenta reflexions, valoracions i resultats molt interessants a tenir en compte, ja que la segona residència és una de les característiques dels nostres deu municipis.

Consorti del Moianès

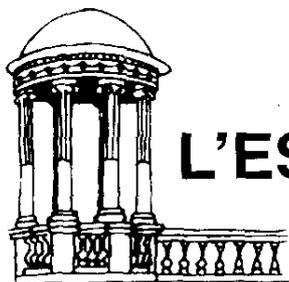
CLINICA DENTAL

Dr. Carles Olivé i Moncho

METGE ODONTO-ESTOMATÒLEG
ORTODÒNCIA - IMPLANTS

Plaça Major, 10, 3er. 2a.
Tel. 93 830 06 98 (hores a convenir)
Tel. urgències 629 058 269
(Col·laborador: Dr. Marc Pujol)

MOIÀ

L'ESPLAI

Heus ací les activitats de l'Associació de Gent Gran de Moia (l'Esplai), que extraiem dels butlletins informatius nùms. 113 i 114 (novembre i desembre 2005).

Diumenge dia 6 de novembre, a les sis de la tarda, projecció de la pel·lícula *El estanque dorado*.

Diumenge dia 13 del mateix mes, a les sis de la tarda, ball amb Rafel.

Dimecres dia 16, excursió al Vallespir, amb visita a Ceret, Amélie-les-Bains i Costoja; dinar a Tapis.

Diumenge dia 20, a les sis de la tarda, ball amb Raimon i sorteig d'una toia.

Diumenge dia 27, a les sis de la tarda, sessió cinematogràfica: *La boda de mi mejor amigo*.

Diumenge dia 4 de desembre, a les sis de la tarda, projecció de la pel·lícula *Cinema Paradiso*.

Diumenge dia 11 del mateix mes, a les sis de la tarda, ball amb l'Angelet i sorteig d'una toia.

Dimecres dia 14, excursió a l'Alt Camp, amb visita al santuari de la Mare de Déu de Montserrat de Montferri i dinar a Alcover.

Diumenge dia 18, a les sis de la tarda, cine: *Los últimos días del Edén*.

El programat sopar de cap d'any s'hagué de suspendre per manca d'inscripcions.

ARQUITECTURA FERRER S.L.

Josep Ma. Ferrer i Serra
Arquitecte

Plaça St. Sebastià, 6, 1r - 7a, 08180 MOIÀ
Tel. 93 820 80 21 Fax: 93 820 76 03
e-mail: arquitectura-ferrer@coac.net

CAMINADES PEL MOIANÈS

Continuant el cicle de caminades curtes per diferents llocs del Moianès, que organitza Rivendel, el dia 13 de novembre es va fer la novena caminada. El dia es presentava amb pluja. En els programes que anuncien les caminades, sempre hi posem que en cas de pluja no es farà la caminada; però, vist que no plovia gaire, una colla d'agosarats ens vam animar a fer-la, disposats a remullar-nos una mica.

Vam sortir a dos quarts de nou del matí des de la plaça Catalunya (o potser dels ànecs?), per anar cap a Castellcir, on, a la plaça de l'Era, hi havia un altre grup de gent disposats a suportar el plugim que queia amb insistència. Tots plegats vam arribar a una vintena de persones. Ja que semblava que la pluja ens acompanyaria durant tot el matí, vam optar per escurçar la caminada, així és que una part la vam fer en cotxe fins a un planet que hi ha al trencant de Ca l'Antoja, casa que està tancada però que, tot i que no hi ha masovers, hi ha cuidants de la finca que en tenen cura. Allà vam agafar els paraigües i impermeables i, ben protegits, començarem a caminar en direcció a Sauva Negra per un camí ample i ben fressat que, passant pel costat de la casa de Ca l'Antoja, va pujant suaument entre pins, amb vistes del castell de la Popa i la Torrassa dels Moros, que deixem a la nostra dreta.

Després de travessar la riera de Sauva Negra un parell de vegades, vam arribar al costat d'una poua molt malmesa, lloc que vam aprofitar per a explicar una llegenda adient. Tot seguit vam pujar, per un corriol força fressat, fins a la font de Sauva Negra. Allà la Cristina Forcada ens va explicar una mica els tipus de vegetació que havíem anat trobant pel camí. Tot seguit, i donat que el plugim anava fent la seva feina i que la temperatura era força baixa, vam seguir camí fins

Els caminaires a Sauva Negra

a arribar a la Casanova del Castell, casa que fa pocs anys havia estat utilitzada com a casa de colònies però que actualment es veu força deixada. Allà ens vam refugiar dintre d'un cobert i hi vam esmorzar, ja que la gana era feta.

Acabat el refrigeri vam seguir camí, ja de tornada, i deixant la visita al castell de la Popa per a una altra ocasió, vam tornar cap a cap a Ca l'Antoja per un camí ample i ja amb poca pluja. Passada la casa vam anar cap a l'antiga església de Sant Andreu de Castellcir, on ens esperava l'alcalde del poble, el qual ens va obsequiar amb el llibre del municipi, llibre petit però molt interessant, ja que dóna molt bona imatge del poble i del que s'hi pot trobar. Després la Teresa Capdevila, guia de Castellcir, ens va explicar la història del temple.

Tot seguit, i després de llegir un poema que hi ha al costat de l'església, vam continuar camí ara ja de tornada, amb una mica de sol, fins on havíem deixat els cotxes, passant abans per la font del Roure que hi ha al costat del camí de pujada al poble, a l'esquerra, abans d'arribar a l'envista de Can Mont-ras. Ben refrescada la gola vam pujar als cotxes i vam tornar al punt de sortida i vam donar per acabada l'excursió.

Finida aquesta, esperem la propera, a veure per on ens portarà.

Sebastià PADRISA

MÉS QUE UN MESTRE

Ignasi Alberch i Arisa ha deixat de dirigir el Cor Parroquial. Aquesta notícia ha corregut de boca en boca en aquests darrers dies. Ens dol profundament la decisió que ha pres el nostre director, però l'entendem i la respectem en tota la seva dimensió. A partir d'ara no actuarà entre nosaltres. Més endavant —segons va dir-nos— Déu dirà, però tindrem, si més no, el seu suport i ajuda per a tot allò que tinguem a bé demanar-li.

Per mitjà d'aquesta publicació tan de casa nostra com és LA TOSCA volem fer públic el nostre reconeixement més sincer a l'Ignasi Alberch per la seva tasca a la nostra entitat.

Considerem que per a ser capaç de portar a terme aquesta missió durant tants anys cal posseir una voluntat fèrria, com la de l'Ignasi, i així poder estar al capdavant d'una formació tan nombrosa com és el Cor Parroquial, tenint en compte que alguns de nosaltres tenim poques o nul·les aptituds per a cantar en un cor, i a més, ara, després dels anys, ja no ens queden ni facultats. Ningú no

Ignasi Alberch

sap tan bé com ell les dosis d'esforç, perseverança, dedicació, tacte, constància i sobretot paciència que calen per a desenvolupar aquest treball, en el qual, a més de no ser retribuït —com altres que ha exercit o exerceix actualment— ha esmerçat moltes hores i —com acostuma a passar— sovint sense el degut reconeixement de la seva labor.

L'Ignasi, amb l'experiència viscuda en altres entitats, ha donat sempre prioritat a la feina ben feta, per sobre de les crítiques que qualsevol activitat pública

Foto retrospectiva: el Cor Parroquial de l'any 1984

comporta. Les actuacions de la coral, que tothora ha representat molt dignament la vila de Moià, n'han estat una prova evident.

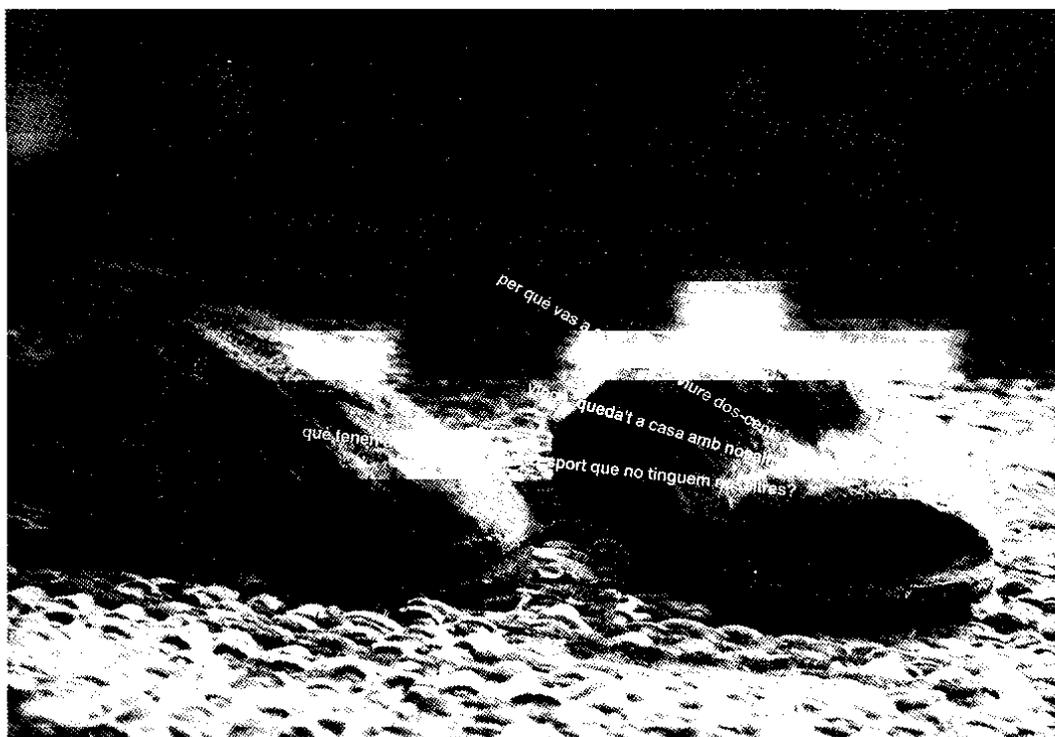
Recordem que amb la persuasió i les bones maneres de l'Ignasi s'han aconseguit prop de cinquanta actuacions a la missa dels diumenges a TV2. Ha estat una de les corals —segurament la que més— amb major nombre de participacions. A part de memorables actuacions durant tots aquests anys, cal destacar també l'espectacular muntatge realitzat a Castellnou, l'any 1999, amb l'escenificació de l'obra del nostre bon amic Valentí José, *De molí a castell*, la qual va tenir un èxit de públic mai vist en les nostres contrades. Som conscients que la tasca ha de continuar, però amb tristesa i conformitat hem de reconèixer que alguns de nosaltres, potser, no hi podrem participar. L'edat no perdona, i encara que ens dolgui hem d'intentar acceptar-ho.

Volem deixar constància del nostre agraïment al mestre Ignasi, i com si cantéssim ben alt i ben fort, a una sola veu, li expressem amb emoció i sentiment la nostra més ferma gratitud pels seus cinquanta anys dedicats a l'art del cant coral —trenta dels quals han estat a la nostra formació— bo i dient-li que ens sentim molt orgullosos i contents que, amb la seva empenta i coratge, hàgim pogut cantar amb goig i alegria, i alhora, com diu el refrany, *qui canta, els mals espanta*

Moltes gràcies, mestre Ignasi, per l'honor d'haver estat dirigits per la teva batuta. Gràcies també pels teus ensenyaments i la teva persistent pruija en bé de la nostra formació. Recordarem sempre que, a més de director, has estat per a nosaltres un amic, un company i el millor mestre que hem conegut.

Amb tot el cor,

Uns companys del Cor Parroquial

Més de 200 noves instal·lacions esportives al teu abast. Ara l'esport no té límits. I tu què?

0212 11 11

 Generalitat
de Catalunya

EXPERIÈNCIES DE LA PRESÓ: UNES FIGURETES DE PESSEBRE

Fa uns quants dies que, repassant el pla pastoral del nostre bisbat de Vic, vaig llegir-hi aquesta frase referint-se a la pastoral penitenciària: «Procurar, segons les seves possibilitats, sensibilitzar les parròquies a ajudar els germans més pobres privats de llibertat...» De cop i volta vaig pensar que jo, des del recés d'aquí Moià, podria posar un granet de sorra a aquesta sensibilització, explicant en el nostre butlletí LA TOSCA algunes de les moltes experiències que he viscut visitant les presons com a president d'una associació de Mataró dedicada a la pastoral penitenciària de l'arxiprestat.

Com que encara estem respirant una mica la flaire de les passades festes nadalenques, començaré amb una experiència que tinguérem pocs dies abans de la festa de Nadal d'ara fa uns vuit o nou anys, i era una de les primeres experiències personals que vàrem viure al començament de la nostra tasca pastoral entre els presos.

Sortíem del Centre Penitenciari de Quatre Camins. Era fosc i pujàvem al cotxe; érem quatre persones i les places quedaven ocupades. De sobte, ens truquen als vidres i una persona ens demana lloc, si és possible, per a traslladar-lo a l'estació de Granollers, que havia d'agafar el tren per a anar a Barcelona. Era un home envellit, quasi esquelètic, a qui no ens va costar gens de fer un lloc.

Durant el curt viatge ens va explicar que sortia de la presó amb un permís de cap de setmana i l'aprofitava per a visitar —i acomiadar-se'n— la seva filla, que tenia disset anys i solament l'havia vist quatre vegades, i sempre de lluny, ja que no volia que s'avergonyís del seu pare.

El vàrem deixar a l'estació. Entre tots

recollírem unes quantes pessetes per a pagar-li el viatge i per a alguna cosa més. L'home, agraït per aquesta desinteressada ajuda econòmica, però sobretot per haver-lo acollit sense demanar-li cap mena de documentació ni preguntar-li pels seus delictes, volgué fer-nos un obsequi, insistint una vegada i una altra que l'acceptéssim. Finalment vàrem acceptar un paquetet que portava amb molta cura.

Abans d'acomiarar-nos, ens va dir, amb llàgrimes als ulls, que no deixéssim mai la tasca que fèiem i que expliquéssim al jovent el que vàiem. Ens confessà que, cercant una vida de disbauxa i opulència, solament pogué viure-la dos anys i escaig; la resta, des dels dinou, de presó en presó, rebuig de la família, de la societat, malalties, sida, i finalment només li quedava vida per a dos o tres mesos. A trenta-cinc anys la vida ja se li esgotava.

A nosaltres, de retorn a Mataró, ens quedava la imatge d'aquella figura tan fràgil que amb el seu braç alçat i tremolós ens anava dient adéu. Aquell paquetet que ens va oferir eren unes quantes figuretes de pessebre, de porcellana, que ell mateix havia fet per regalar a la seva filla, però com que no sabia com el rebria ens les donava a nosaltres que en molt poca estona li havíem demostrat que l'estimàvem de debò.

Una cosa ens va deixar molt impressionats: una primera mirada que ens donava, trista, pesada; una segona mirada, plorosa, recordant tot el seu passat, i una tercera, plena de joia, amb uns ulls que li brillaven mentre ens donava les gràcies.

Nosaltres li agraïem que ens havia fet feliços. No el veiérem més, però sempre l'hem portat al cor.

Josep Mª OLLER, escolapi

UN GÈLID HIVERN

Sempre dic que no m'agrada l'hivern. És una època massa llarga de fred i d'ensopiment, però reconec també que té la seva poesia.

El dia 26 de desembre, Sant Esteve, vam anar a dinar a Girona, a casa de la nostra filla, i així de bonic vam trobar el paisatge pels volts de la Pollosa, a Collsuspina.

Era un dia fred, com tants d'altres d'aquest hivern, però semblava que un hàbil joier s'hagués entretingut a posar un brillant al costat d'un altre, sobre les branques de tots els arbres, de cada bri d'herba, de cada part dels matolls. I així de blanca i brillant va quedar la gelada que estava fent el joier. Com que de tant en tant sortia un tímid sol, brillava d'allò més i donava al paisatge una vivacitat que difícilment veureu en la fotografia adjunta, perquè la natura sempre guanya, malgrat que les càmeres més avançades i les imatges que en recollim són tan sols un petit exponent del que ens mostren els nostres ulls.

De tota manera, com que sóc persona a qui agrada començar de nou i reviure totes les primaveres, seré també molt feliç quan pugui veure que un «jardiner» ha posat un brot de verd en el lloc de cada brillant. Així serà el preludi d'un nou estiu.

I és que la Natura, senyora i majora, posa cada cosa al seu lloc cíclicament, malgrat que l'home s'entesti a voler canviar-la i agredir-la. Ella sempre venç.

Teresa CODINA

EL TEMPS FUGISSER

No estem desperts, que tot sols és somni damunt un vast escenari.

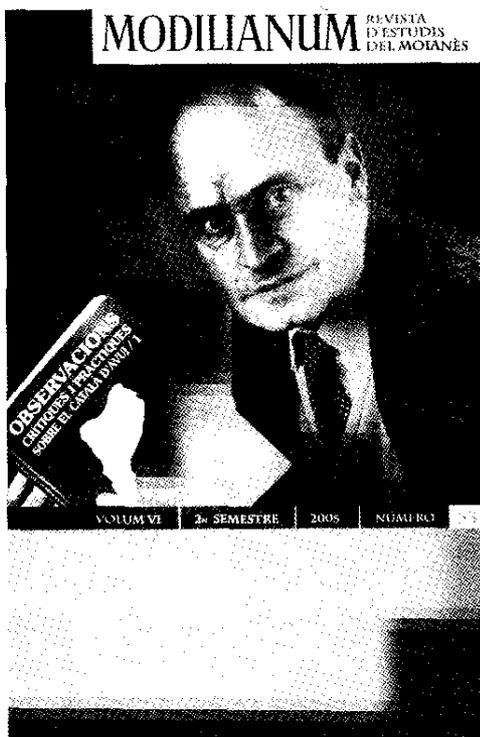
I hi passa de tot, com a animals que som. Voleu petjades?

Malgrat el que penseu, tothom té el seu paper, perquè així cal. Fer-ho és el que toca.

Ens despertem quan l'obra va acabant-se... i nosaltres.

Quirze SOLÀ

«MODILIANUM» 33

Portada de la miscel·lània

L'Associació Cultural Modilianum, amb la col·laboració dels ajuntaments de Calders i Moià, va organitzar per al diumenge dia 18 de desembre la presentació del número 33 de la seva revista trimestral, un número subtítulat «Miscel·lània en honor de Josep Ruaix i Vinyet», perquè havia acordat de dedicar-lo a aquest seu company de redacció amb motiu d'haver arribat, l'estiu passat, a l'edat de seixanta-cinc anys.

Acte a Calders

Efectivament, havent-se anunciat oportunament aquesta presentació, a la una del migdia tingué lloc a Calders, al Centre Cultural Nèstor Almendros, espai que resultà petit per a encabir els nom-

brosos assistents, la primera sessió. Obrí l'acte Jaume Clarà i Arisa, director de «Modilianum», explicant la vinculació de l'entitat amb Calders i la motivació de la miscel·lània, remarcant el compromís de Josep Ruaix, en primer lloc, amb la llengua i, en segon lloc, amb la terra i la seva gent. Acabà desitjant que la publicació d'aquest número 33 «serveixi per a apropar a tots els amics, subscriptors i lectors la figura de Ruaix i l'obra ruaixiana, així com altres aspectes tractats en aquest volum miscel·lani, especialment centrat en els àmbits calderí i moianès» i felicitant l'homenatjat.

A continuació, Roser Serra i Coma, historiadora calderina membre de l'Associació Cultural Modilianum, va detallar el contingut de la miscel·lània, que en 192 pàgines (el volum més gruixut, fins ara, de «Modilianum»), presenta la biografia i la bibliografia de Josep Ruaix, a més d'un aplec fotogràfic, i articles sobre el mateix personatge, sobre temes lingüístics i històrics del Moianès, ultra les habituals seccions de «Crònica» i «Llibres».

Tot seguit fou el torn de l'homenatjat, que llegí el discurs que reproduïm més avall.

Cloqué l'acte Jaume Perarnau i Llorens, alcalde de Calders i membre de Modilianum, que manifestà la satisfacció

Aspecte de l'acte de Calders

del poble de Calders per la iniciativa, al·ludí a la vitalitat cultural del municipi calderí i del Moianès en general i glossà la figura de Mn. Ruaix, rector de Calders, definint-lo com a «personatge emprenedor, col·laborador a tota hora, altruista i generós»; en fi, «una gran persona». I acabà demanant «paciència, coratge i perseverança» en el compromís per Catalunya.

Finits els parlaments, els assistents foren convidats a degustar un aperitiu, bo i conversant amicalment i fullejant la miscel·lània que es presentava.

Acte a Moià

A les sis de la tarda va tenir lloc un acte semblant a Moià, concretament a l'auditori de Sant Josep, amb bona assistència de públic.

El primer a prendre la paraula va ser també Jaume Clarà, que féu una intervenció semblant a la de Calders però més centrada en la capital del Moianès. Així, per exemple, subratllà la vinculació de Josep Ruaix a Moià i especialment la seva tasca en la revista moianesa LA TOSCA, com a col·laborador, corrector, cap de redacció i director.

El segon a prendre la paraula fou Carles Riera, membre de Modilianum i deixeble de Josep Ruaix, que va repassar el contingut de la miscel·lània que es presentava.

Ruaix signant un exemplar

El tercer a parlar fou l'homenatjat, amb el mateix discurs pronunciat a Calders i que reproduïm més avall.

El darrer a parlar fou Josep Montràs i Rovira, alcalde de Moià, amb el parlament que copiem a continuació.

Després d'al·ludir a les adhesions a l'acte per part de persones o institucions que no s'hi havien pogut fer presents, tothom fou invitat de degustar torrons i xampany, mentre es donava ocasió a entaular converses entre els assistents i a signar dedicatòries de la miscel·lània presentada.

A remarcar que la publicació d'aquest trenta-tresè volum de «Modilianum» ha tingut ja un cert ressò en alguns mitjans de comunicació.

Parlament de l'alcalde de Moià

Farà gairebé dos anys, Eduard Castellet declarava, en un monogràfic de la revista «Descobrir Catalunya» dedicat a la nostra comarca, que «el primer que s'ha de fer al Moianès és anar a parlar amb el lingüista Josep Ruaix».

Ens trobem davant un convilatà que va tenir una dèria. L'ha poguda seguir i, com a recompensa, ha arribat molt lluny. Ara, en la plenitud dels seixanta-cinc anys, tots plegats mirem enrere i contemplem agraïts la magnitud de la feina feta i l'altíssima qualitat que l'acompanya. No és estrany que el seu prestigi hagi traspassat els camins que abracen el Moianès per a projectar-se més enllà de les nostres terres. [...]

En l'acte d'avui veiem com es trenquen aquells dos tòpics, el primer dels quals sentència que «ningú no és gran a casa seva», i el segon, que a un home se li reconeixen els mèrits quan ja no hi és. És profeta a la seva terra i es troba en una serena plenitud. Però m'agradaria remarcar que tinc la convicció personal que Catalunya no ha reconegut els mèrits d'aquest home. Tot i que li varen concedir la Creu de Sant Jordi i altres

guardons, penso que en una altra situació culturalment més oberta es mereixia altres premis. El treball que ha fet d'aprofundiment de la llengua catalana, d'investigació i, per altra banda, el seu vessant didàctic i divulgatiu, constitueixen una tasca que qualsevol altra cultura hauria reconegut públicament.

Però nosaltres som aquí amb la convicció íntima que davant nostre ens trobem amb un patrici de la nostra cultura. Nostra: de Moià, del Moianès, de Catalunya. Tots ens considerem deixebles de la seva escola. [...] Avui hem presentat un «Modilianum» dedicat a la seva obra. És allò que deïem: en mirar enrere veiem la immensitat d'un treball.

M'agradaria destacar la feina de construcció de país que ha dut a terme. A nosaltres, els catalans, el que ens marca com a identitat nacional és la llengua, joiell entre els joiells que hem rebut dels nostres pares. Una llengua que veiem caminar per uns senders que no sempre ens agraden. Ens convenen guies en el nostre camí que menin els mals passos vers la més pura essència de país. Ens calen profetes que ens recordin per on passem. No és fàcil: la forta immigració rebuda des de mitjans del segle passat, les darreres onades immigratòries, els altaveus dels mitjans de comunicació no sempre al servei dels ideals més nobles...

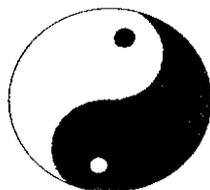
També —per què no recordar-nos-ho?— l'animadversió de més d'un xerrameca amb mala fe. Podem afegir-hi la

nostra tendència a una mal entesa comprensió de l'altre, que ens mena a anar claudicant, a cedir terreny. Va bé de tenir ments lúcides i autoritzades que ens recordin els camins de la llengua i la cultura. Va bé també conèixer els nostres referents. En Josep Ruaix n'és un.

Ara i aquí, també m'agradaria dir quelcom que, per raó del meu servei, fa temps que penso. Es tracta de reconèixer la feina amagada, profunda, tenaç, ben feta de tants i tants altres moianesos. Aquí i a fora. Són mestres o professors, tècnics o artistes, botiguers o mestresses de casa... el que sigui. Creieu-me que m'agrada escoltar el batec dels seus sentiments, veure l'esforç silent per tirar endavant dia a dia. Voldria ser amb ells en la lluita dels moments difícils. Aquests són moianesos o moianeses que també fan possible la construcció de la nostra vila. A tots els moianesos que fan avançar les coses, també el nostre tribut d'agraïment.

M'agradaria encara agrair, una vegada més, la feina excepcional de les persones que es reuneixen entorn de «Modilianum». [...] Tinc present també LA TOSCA, la revista que des de l'any 1947 ofereix el batec de la vida ciutadana. Des que el Josep Ruaix n'és l'ànima esdevé una fita de qualitat. Tinc presents altres fogars de cultura moianesa on sempre trobarem el nostre benvolgut amic. Permeteu-me encoratjar-vos a seguir endavant. Moià us necessita.

Dra. Montserrat Permanyer Casanovas

Medicina General. Núm. Col·legiat 32695
Medicina Tradicional Xinesa
Acupuntura i Moxibustió
Homeopatia

Carrer Collbaix, 11 - Urbanització La Guàrdia - 08275 Calders - Tel. 676 289 288

*Visites a hores
convingudes*

Calen persones com vosaltres que ofereixen la seva preparació al servei de la col·lectivitat. [...]

Tenia raó l'Eduard Castellet quan deia que en Josep Ruaix és un referent cultural de primera magnitud. Teniu raó vosaltres, els qui en aquest volum voleu expressar el vostre reconeixement al mestre. Ens hi sumem plenament. Tenim raó tots plegats de creure en nosaltres, en les nostres possibilitats, en la capacitat del nostre poble. Moià avança. I si avança Moià, també construïm aquesta Catalunya per la qual ha lluitat tan desparatament el nostre Josep Ruaix. [...]

Discurs de Josep Ruaix

Haig de començar confessant que vinc a aquest acte amb una gran dosi de confusió i vergonya, perquè considero que, després d'haver rebut, de quinze anys ençà, altres reconeixements públics (a Barcelona, a Manresa, i aquí mateix, Calders o Moià), el d'avui resulta sobrer —i no m'escandalitzaria gens saber que algú així ho ha pensat—. Tanmateix, tampoc no em creia en el dret de rebutjar aquest acte, seguint com segueixo el principi —que jo vaig aprendre del meu col·lega manresà Mn. Josep M. Gasol però que, segons tinc entès, remunta almenys a Winston Churchill— que fa: «no cercar reconeixements, però tampoc refusar-los».

Efectivament, penso (respectant, naturalment, altres criteris) que un reconeixement s'ha d'acceptar, en primer lloc, per cortesia: com a acte de reciprocitat envers les persones o institucions que tenen la gentilesa de promoure el reconeixement; en segon lloc, perquè els reconeixements tenen una funció social, especialment en el camp cultural i cívic, on l'altre tipus de remuneració, la monetària, sol ser proporcionalment minsa o fins i tot inexistent; així, els premis, les distincions, etc. representen com una vaselina que estimula el funcio-

La taula d'oradors en l'acte de Moià

nament dels engranatges de la cultura i del civisme, valors que sempre cal promoure; en tercer lloc, i referint-me a aquest cas concret d'ofrena d'una miscel·lània, perquè la publicació d'aquest número especial de «Modilianum» haurà representat, sense cap mena de dubte, un guany per a la ciència: història, lingüística, literatura, etc.

Superant, doncs, la dosi que us deia de confusió i de vergonya, per les raons apuntades, i sentint-me agombolat per moltes persones amigues i gentils, accepto aquesta miscel·lània i l'agraeixo de cor. Regracio els qui en van tenir la iniciativa —que es devia congriar, si no m'erro, entre els penyals de Montserrat—, els qui la van secundar des de la redacció de «Modilianum» o aportant-hi els seus valuosos estudis o altres col·laboracions, els qui han organitzat o patrocinat aquests actes i els qui heu tingut l'amabilitat d'assistir-hi.

Però també, ja que tot això s'ha fet en l'escaiença de la meva arribada a seixanta-cinc anys —l'edat normal de la jubilació—, deixeu-me estendre el meu agraïment més enllà de la miscel·lània i donar les gràcies a tothom qui m'ha permès de transcórrer tretze lustres amb la dedicació, més o menys reeixida, que tots coneixeu. Primerament, a la Divina Providència, que m'ha concedit vida i salut fins ara; als meus pares, al cel sien, als meus familiars, als meus mestres, als meus bene-

factors, als meus companys i amics, als meus deixebles, etcètera, etcètera, tots els quals, cadascú a la seva manera, m'han ajudat a poder-me desenrotllar i a dur a terme la meva tasca.

Una tasca que sempre ha procurat guiar-se per una triple fidelitat:

1) En primer lloc, fidelitat a la meva llengua, que en la meva infantesa, adolescència i primera joventut jo veia injustament tractada. Quan vaig entrar al Seminari de Vic, l'any 1954 —juntament amb els companys Miserachs, de Sant Martí Sesequeioles, Massana, de Calders, Bellès, de Manresa, i una llarga cinquantena més de tot el bisbat—, ja des del primer dia vaig redactar totes les cartes a la família i a les amistats en català, cosa que m'obligà a aprendre'n la gramàtica, que després vaig ensenyar als meus companys, i d'ací nasqué la meva vocació d'estudiós, professor i corrector de la llengua. En el curs dels anys, doncs, he anat desenvolupant aquest conreu del català en totes les facetes que he pogut, i encara penso continuar-hi, mentre tingui forces, perquè aquella injustícia a què al·ludia no ha pas cessat, si bé ha canviat de forma i de causes.

2) En segon lloc, fidelitat a la meva pàtria, focalitzada, com és lògic, en el meu entorn immediat, però oberta als altres cercles concèntrics que hom va descobrint. Sempre m'he sentit molt arrelat a Moià, la meva vila nadiua, i mai no me n'he desempadronat, tot i haver viscut a Vic, a Roma, a Barcelona i a Sant Feliu de Codines. La meva actual vinculació pastoral a Calders eixampla el meu horitzó del Moianès. Les altres vinculacions m'han fet interessar per Catalunya en general i per Europa. Però, és clar, no em són pas alienes les grans causes de la humanitat sencera —la pau, la superació de la pobresa, la preservació del medi ambient, etc.—, si bé, limitadíssim com sóc, poca cosa puc fer-hi. He procurat, doncs, contribuir, dins la meva més que modesta mesura, a la cultura del meu país, que és també fer-ho, si bé en petita escala, al patrimoni universal.

3) En tercer lloc, fidelitat a la meva comunitat religiosa, que, en el Moià dels anys quaranta, era inqüestionablement la comunitat cristiana, concretada en la parròquia de Santa Maria (gairebé es pot dir que vaig néixer a l'ombra del seu majestuós campanar), en el col·legi de

Membres de Modilianum i altres assistents a l'acte a l'auditori de Sant Josep

l'Escola Pia, després en la diòcesi de Vic amb els diversos serveis que hi he fet i hi faig, i encara, durant la meua etapa romana, afegint-hi una visió de tota l'Església catòlica, que a la Ciutat Eterna es feia gairebé tangible. L'experiència del Concili Vaticà II, a la conclusió del qual vaig tenir la sort d'assistir, ara fa quaranta anys, va obrir una dimensió més ecumènica en el meu sentiment religiós, com una prolongació, no pas una negació, d'aquella fidelitat inicial.

Crec, doncs, sincerament i dins la meua poquesa, que he procurat ser fidel a aquesta tríada: a la llengua heretada dels meus pares, a la meua pàtria més xica o més gran i a la meua comunitat religiosa. I, com és lògic, ficats com som en un món imperfecte, on, com diu el llibre de Job, la vida de l'home és una milícia, he hagut de lluitar tot sovint i, per tant, he tingut triomfs i fracassos. Dels triomfs, és clar, n'estic satisfet, però ara no els esmento perquè ja són prou sabuts. Permeteu-me, en canvi, per donar un caire ben realista a aquests actes d'avui i també com a expansió amical, d'apuntar uns quants fracassos.

En el camp lingüístic, comparteixo amb tots vosaltres, sens dubte, la preocupació per la salut social del català, que, malgrat haver superat aquelles injustícies flagrants de després de la guerra civil, no acaba de sortir-se'n amb la normalització, ja que persisteixen les traves estatals a la nostra plenitud lingüística, s'ha incre-

mentat espectacularment a casa nostra la immigració de gent d'altres llengües i cultures, i patim el fenomen de la globalització que afavoreix les grans llengües i penalitza les petites. Comparteixo semblantment la preocupació pel bon ús del català, que, pels canvis socials, tècnics, demogràfics, etc., s'ha degradat, malgrat la gran obra que ha estat i és —i sort n'hi ha— l'escolarització en català des de finals dels anys setanta, l'existència de bastants mitjans de comunicació en la nostra llengua i el funcionament d'institucions ben catalanitzades, com els ajuntaments. I, posats ja en un pla més personal, he hagut de veure com, ja situats en el que és la normativització del català, sorgien propostes antifabrianes que, malgrat els meus esforços, poc o molt s'han imposat. No en poso exemples, perquè els entesos en el tema ja els saben, i els altres ho trobarien fora de lloc.

En el camp patriòtic, igualment comparteixo amb vosaltres que m'escolteu la preocupació pels embats que sofreix el nostre país en general i que afecten també els nostres municipis, embats que en part ja hem esmentat: la manca de reconeixement ple de la nostra nacionalitat (amb totes les conseqüències que se'n deriven), la massiva immigració (excessiva, sens dubte, des del punt de vista identitari), el desbocat creixement urbanístic, l'increment de la delinqüència, la pèrdua de la fesomia pròpia, en l'aspecte lingüístic ja citat, en els cos-

CLÍNICA DENTAL MOIÀ

Dr. Lluís Mª Anfruns i Serra

**-METGE ESTOMATÒLEG-
TRACTAMENTS AMB HOMEOPATIA**

VISITES DIÀRIES

C/ Sant Josep, 33, 1r. 1a. Tel. 93 820 81 28

tums, en les tradicions, en els oficis, en el paisatge, en la cultura, en la religió, etc. Des de les publicacions periòdiques «Modillium», «La Tosca» i «Llengua Nacional» —per limitar-me a al·ludir-ne algunes en què persones aquí presents col·laborem— fem el possible per mantenir-nos fidels als valors ancestrals de la pàtria, però ho tenim costa amunt.

Finalment, en el camp religiós, deixeu-me dir que els qui vam mamar la llet materna en llars cristianes i que, malgrat haver mantingut una actitud racional i crítica sobre les creences, continuem valorant la fe cristiana, patim per la indeturable laïcització que observem al nostre entorn. Ens fa l'efecte que molts conciutadans nostres es deixen endur massa fàcilment per uns eslògans, per unes modes, per un tarannà superficial que no pot sinó perjudicar la sana personalitat de cada individu i la societat en el seu conjunt. Els creients estem convençuts que, si existim en aquest món, és per a ser testimonis de quelcom que ens transcendeix.

I prou, amics. Permeteu-me que clogui les meves senzilles paraules amb dues composicions poètiques que, potser millor que la prosa, expressen el meu estat d'ànim. La primera composició és una tanka —aquesta estrofa japonesa tan curta però tan densa que ens va anostrear Carles Riba— que vaig escriure en complir trenta-un anys; per tant, aproximadament en la meitat del periple vital consumat fins ara. Deia —i diu, perquè continuo veient-ho igual—:

*Balancejant-se
entre abismes i estrelles
sento ma vida:
ona d'escuma fràgil
que Algú empeny vers la platja.*

La segona composició, que en certa manera entronca amb l'anterior, l'he escrita suava i, expressament, en l'estructura de dímetres iàmbics sense rima, que és la forma mètrica de molts himnes llatins emprats en la litúrgia cristiana. Així, formalment, he volgut embolcallar-me en la matriu humanística i religiosa de la meva formació. Diu així:

SEMIJUBILACIÓ

*A les envistes del Nadal
dels meus seixanta-cinc anys*

*Endut, tament drap de titella,
per la indomable correntia
de l'invisible i ràpid temps,
giro, astorat, els ulls enrere
i compto, incrèdul, tretze lustres
des de l'inici del bruceig.
Inconscient, la primavera;
tendra il·lusió, la joventut;
més tard, el xoc, com pedra dura,
amb cantelludes realitats.
I ara em conformo, com estalvi
d'un vast naufragi inexorable,
mentre a l'entorn es va fent fosc.
Mes s'entrelluca, enmig la boira,
el centelleig d'un far amic
que en mi revifa l'esperança.
No em puc rendir. Doncs endavant!*

✓ LÁMINES IMPERMEABILIZANTS
 ✓ PREPARATS ASFÀLTICS
 ✓ MÀSTICS I PERFILS PER A JUNTS
 ✓ AÏLLADORS TÈRMICS I ACÚSTICS

✓ ADITIVS PER A MORTERS I FORMIGONS
 ✓ PINTURES PER A LA CONSTRUCCIÓ
 ✓ PRODUCTES ANTICORROSIUS

ASFALTEX

Prestigi en Impermeabilització

Ctra. Molins de Rei a Rubí, km. 7,3 VALLDOREIX (Barcelona) ☎ 936 747 112 - Fax 935 894 393 E-mail asfaltex@adv.es http://www.asfaltex.com

TRADICIONS NADALENQUES MOIANESES: CRONOLOGIA D'UNA CRISI

Les tradicions nadalenques moianeses han assolit durant les passades festes el nivell més baix de les darreres dècades. A la desaparició, ja fa uns quants anys, de les representacions dels Pastorets al Casal, s'hi han ajuntat enguany situacions crítiques en dues entitats moianeses, el Cor Parroquial i el Grup de Pessebristes de Moià, que han afectat el Concert de Sant Esteve i l'exposició de pessebres. A continuació donarem uns apunts cronològics sobre la desaparició o davallada d'algunes d'aquestes tradicions, amb dades extretes fonamentalment de les pàgines de LA TOSCA.

Els Pastorets

Els problemes per a representar els Pastorets per les festes de Nadal es mostraren per primera vegada de manera clara l'any 1987. Aquell any no hi hagué representacions en el Casal i les queixes foren notables. Recordo que els tres grups de teatre que llavors actuaven, amb més o menys assiduitat, en l'escenari moianès —El Salgot, dirigit per Valentí José; La Cadira, per Jordi Guinart, i un grup de joves que dirigia Joaquim Pujadas— foren convocats fins i tot a una taula rodona sobre el tema a Ràdio Moià. L'ajuntament, per la seva part, intervingué perquè s'arribés a un acord. I així fou: a partir d'aleshores cada any faria els Pastorets un grup de teatre diferent. I així succeí l'any 1988, amb El Salgot, l'any 1989 amb La Cadira, l'any 1990 amb el grup dirigit per

J. Pujadas, i l'any 1991 altra vegada amb El Salgot. La roda es trencà l'any següent, però encara es realitzaren Pastorets els anys 1992 (a càrrec del Cor Parroquial), 1993 (dirigits per Josep Coll) i 1994 (dirigits per Pilar Barrachina). L'any 1995 no n'hi tornà a haver i l'any 1996 el Cor Parroquial interpretà la darrera versió dels Pastorets que s'ha pogut veure en el Casal. Des d'aleshores, només se n'han realitzat a l'Esplai i a les escoles. L'edifici del Casal porta gairebé dos anys tancat. Les veus que han reclamat una solució ràpida al tancament quasi no s'han sentit. Tot demostra que els Pastorets estan lluny de poder renéixer i que el teatre moianès es troba en una situació agònica.

Pessebrisme

Els pessebres que durant anys es feren a les places del poble ja fa anys que desaparegueren; els darrers que hem trobat referenciats a les pàgines de LA TOSCA foren els que realitzaren pel Nadal de 1987 el GEMI a la plaça Major i els escoltes a la plaça de Sant Sebastià.

El Pessebre Vivent, mai consolidat a la nostra vila, després de ser representat al parc per l'Esbart Joventut Dansaire de Moià a mitjans de la dècada de 1980, fou escenificat per darrera vegada per la Colla de Bastoners de Moià els anys 2001 i 2002. Sí que perdura, en canvi, des de fa una vintena d'anys el peculiar Pessebre Vivent representat en el bar musical Tosca durant la nit de Nadal.

L'any 1994 tenia lloc el XXII Concurs Infantil de Pessebres en Miniatura. Era la darrera edició d'aquest concurs que s'exposava a la sala d'actes de la Banca Catalana, organitzat durant la darrera dècada pel Cercle Artístic del Moianès. Aquesta darrera edició coincidia amb la primera exposició de diorames del Grup de Pessebristes Moianesos, exposició que amb seus diferents —Can Casanova, Can Carner, Cal Perxer, l'Ajuntament Vell— s'havia realitzat anualment fins a la suspensió de l'edició d'enguany. En canvi, sí que ha perseverat el Concurs d'Aparadors, Pessebres i Façanes Nadalencs que, amb algun canvi de nom, venia convocant el Cercle Artístic del Moianès des de l'any 1985. A més, s'han pogut veure pessebres a la Creu Roja, en determinats aparadors de botigues i en algunes cases particulars (com la de Joan Ferrer, en el carrer de la Tosca).

Concert de Nadal

Aquest any tampoc no ha tingut lloc el Concert de Nadal que celebrava el Cor Parroquial a l'Esplai el dia de Sant Esteve. La primera edició s'havia realitzat l'any 1979 i des d'aleshores s'havia celebrat sempre, excepte els anys en què el Cor havia representat els Pastorets o un any en què se suspengué per malaltia del seu director, Ignasi Alberch. Ha estat precisament la dimissió d'Alberch del seu càrrec el que ha motivat la cancel·lació de les actuacions del Cor.

Missa del Gall

La crisi del Cor Parroquial també ha afectat la Missa del Gall, si bé alguns dels seus components aconseguiren de manera individual que la celebració no se n'hagi ressentit. En canvi, del que sí

se'n ressent és de la minva constant d'assistents. Un càlcul personal fet a cop d'ull em portaria a afirmar que des de l'any 2000 —el darrer que, del meu record, hi hagué una assistència àmplia— fins al 2005 l'assistència ha disminuït en la meitat o una mica més de la meitat. Una dada més: els llantions que Mans Unides contra la Fam ven durant la vigília de Nadal foren l'any 1995 «exactament de 920» segons dades de LA TOSCA. Deu anys després, si arribaven al centenar ja feia prou.

Moià, un poble amb tradicions?

Tradicions nadalenques que es mantenen sense interrupcions són el caga-tió, a la plaça del Colom, i la cavalcada dels Reis, les més relacionades amb els infants i les que a hores d'ara es veu més difícil que desapareguin. Això, però, no vol dir que no calgui vetllar per la seva continuïtat.

A mitjan dels anys setanta desaparegueren de cop les processons de Setmana Santa, però un grup de moianesos aconseguí de salvar una tradició centenària, els armats, i des d'aleshores cada any moianesos i visitants podem continuar gaudint de les seves evolucions. També el grup de dansaires i els bastoners malden —encara que amb problemes de manca de personal— per garantir la pervivència dels balls tradicionals de la nostra vila. I la colla gegantera fa passejar els nostres gegants per tot Catalunya i té en pensament la construcció d'uns gegants nous.

S'han recuperat tradicions com els Tres Tombs (des de 1984) o el Carnestoltes (consolidat des de 1993) i s'han creat tradicions noves, com el mercat de la prehistòria o la festa barroca. La Festa de l'Arbre Fruiter ha pogut celebrar el centenari i s'ha convertit en tradicional el Festival Internacional de Música Francesc Viñas...

Però n'hi ha prou amb això per a poder dir que Mojà és un poble que sap mantenir les seves tradicions? Jo crec que no. Les tradicions, per a mantenir-se, han de tenir continuïtat i han de tenir prestigi. Hom ha de participar-hi, considerar que allò que està fent és important per al conjunt de la comunitat i, sobretot!, que el conjunt de la comunitat també l'hi consideri. I em sembla que de totes les tradicions moianeses, molt poques frueixen d'aquesta condició.

En aquest sentit, la implicació de tot-hom —amb les autoritats municipals al capdavant— és un element vital per al manteniment de les nostres tradicions. Unes tradicions que no han de ser immutables, sinó evolucionar d'acord amb els canvis de la societat. Però evolucionar, mai hauria de voler dir morir.

Jaume CLARÀ I ARISA

FESTES NADALENQUES

Encara que les tradicions van canviant (com es comenta en aquest mateix número), no per això Mojà ha deixat de celebrar enguany les festes de Nadal, Cap d'Any i Reis. Heus ací una sèrie d'actes que tenim anotats, per ordre cronològic (n'hi ha d'altres de reflectits en altres seccions d'aquest número de LA TOSCA).

Durant el mes de desembre, a les escoles, recollida d'aliments bàsics per a famílies necessitades, acte organitzat per iniciativa de Moianès Solidari, amb la col·laboració de les associacions de pares de l'Escola Pia i l'escola pública. La distribució anà a càrrec de Càritas.

Dimarts dia 13 de desembre a les quatre de la tarda, a Can Carner, «Cuina de Nadal», a càrrec del restaurant Les Voltes de Sant Sebastià, acte organitzat per la Cultura de la Dona.

Dilluns dia 19 a dos quarts de deu del vespre, a l'església parroquial, «Celebració del Perdó».

Del 22 de desembre al 5 de gener, matins de nou a dues, «Casal de Nadal» al parc infantil La Gresca. Durant el mateix període, matins de nou a tres,

activitats del mateix tipus a la casa de colònies de Vilalta.

Divendres dia 23 a les set de la tarda, a l'Ateneu, concert de nades en català. A dos quarts de deu del vespre, a l'església de l'Escola Pia, «El poema de Nadal», de Josep M. de Sagarra, per la Coral Castellterçol, dirigida per Ferran Miró, i l'Esbart Rosa d'Abril. El muntatge començà amb un concert de cançons nadalenes; després es recità el poema, intervenint-hi diversos rapsodes i intercalant-hi peces adients. Resultà un acte de molta qualitat artística.

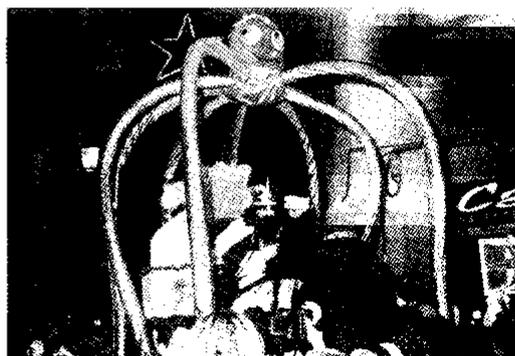
Dissabte dia 24 durant tot el dia, col·laboradors de Mans Unides van ser a la plaça Major per vendre els llatjons benèfics; també van muntar un arbre per a poder-hi penjar els bons desitjos nadalens. Van recollir 594 euros. Donen les gràcies a tots els benefactors.

El mateix dia, a dos quarts de set de la tarda, a la plaça del Colom, caga-tió, amb el grup Sona-que-trona, acte organitzat per la Cultura de la Dona. I a les dotze de la nit, a l'església parroquial, Missa del Gall.

Del 27 de desembre al 5 de gener, matins de dos quarts de deu a la una,

Els patges reials davant l'església (1 de gener)
Les carrosses dels tres Reis (5 de gener)
El Cor Artesenc actuant al temple parroquial (7 de gener)

«Casals de Nadal a l'Ateneu» per a infants de cinc a dotze anys.

Dimecres dia 28 a les sis del matí, sortida cap a l'«esquiada de Nadal» organitzada pel GEMI.

Diumenge dia 1 de gener a la una del migdia, a la plaça Major, arribada dels carters reials i recollida de les cartes dels infants.

Dijous dia 5 de gener a les set del vespre, arribada del Reis d'Orient i cavalcada des de la carretera de Vic cap a l'església parroquial, biblioteca, plaça del Colom, Hospital-Residència, Llar dels Avets, etc.

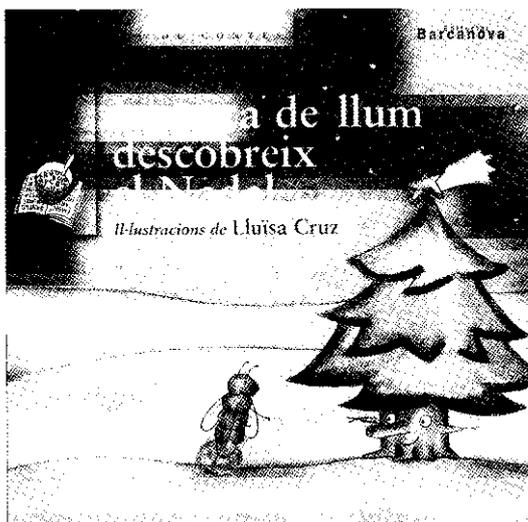
Dissabte dia 7 de gener a dos quarts de deu del vespre, al temple parroquial, concert de «Música espiritual catalana del segle XX» a càrrec del Cor Artesenc, dirigit per Mn. Pere Soldevila i acompanyat a l'orgue pel mestre Joan Casals, acte organitzat per Càritas Parroquial. Malgrat la pluja i la coincidència amb un important partit de futbol televisat, hi assistí un centenar de persones, que sortiren molt complagudes de la qualitat de les peces (una part d'aquestes, compostes pel mestre Valentí Miserachs) i de llur interpretació.

PUBLICACIONS

En aquesta secció donem compte de publicacions relacionades amb Mojà o el Moianès o bé d'informació publicada sobre la nostra vila i rodalia i la seva gent. Distingim tres apartats: llibres, revistes i diaris.

Llibres

En l'apartat de llibres, en ressenyem dos:

—*La cuca de llum descobreix el Nadal*, de la mestra calderina Pilar Arnaus, amb il·lustracions de Lluïsa Cruz, Ed. Barcanova, Barcelona 2005, 48 pàgines, gentil conte que va ser presentat a Calders el dia 18 de desembre;

—*A Ramon Alabau i Soy, forner de paraules*, de diversos autors, editat a Ripoll, any 2005, 62 pàgines, i que conté (p. 48) un article, molt bonic, de Mn. Carles Riera i Fonts, rector estat de la comtal vila ripollesa.

Revistes

En l'apartat de revistes, i començant per les editades a Mojà i rodalia, hem vist:

—el número de novembre 2005 de «El Castell de Calders», butlletí informatiu municipal de Calders, amb 20 pàgines de temàtica municipal;

—el número 81 de «Tretze Veus», butlletí del Servei de Catequesi de l'Arxiprestat del Moianès, amb 4 pàgines de temàtica catequística;

—el número 10 (desembre 2005) de «El Vaixell de Paper», butlletí de l'Associació Rusc i Avets, amb 16 pàgines sobre activitats d'aquesta associació;

—el número 26 (desembre 2005 - gener 2006) de «Roba Estesa», publicació comercial gratuïta del Moianès, amb 24 pàgines d'anuncis i altres seccions;

—podem incloure en aquest apartat els «Goigs de la Mare de Déu de l'Escola Pia», amb lletra de Josep Liñan i música de Xavier Jo, editats recentment per l'Escola Pia moianesa.

Passant a les revistes editades a fora, hem vist:

—el volum XXXIII, 2ª època (Madrid 1969) de «Estudios Marianos», que conté (pp. 307-326) l'article *La devoción a la Virgen de Montserrat*, signat per Dom Adalberto Franquesa, O.S.B., monjo montserratí fill de Mojà i recentment traspasat;

—el número 62 (any 1971) de «Phase», revista bimestral de pastoral litúrgica, miscel·lània de «homenaje al P. Franquesa»;

—el número 43 (juliol 2005) de la «Revista de Llengua i Dret», que conté (pp. 454-456) la ressenya d'un llibre de sociolingüística signada per Carles Riera;

—el número 53 (IV trimestre 2005) de «Llengua Nacional», amb un article (pp.

24-26) sobre *Puntuació*, signat per Josep Ruaix i Vinyet;

—el número del 16-12-2005 de «Presència», amb un reportatge sobre la museïtzació del primer pis de Can Casanova de Moià;

—els números de 18-12-2005 i 25-12-2005 del «Full Diocesà» de Vic, amb, respectivament, els articles *Pregària, bondat, sentit. En record del Germà Roger de Taizé* i «*Veure entre núvols els estels brillar*», signats per Carles Riera; també el número d'1-1-2006 del mateix full, amb l'article *Ambaixada musical a Roma*, signat per J. Ruaix.

Diaris

Passant als diaris, hem trobat les següents notícies (que donem per ordre cronològic i, si no diem res, es tracta del diari manresà «Regió 7») d'interès per a Moià i rodalia i la seva gent:

—18-11-2005 («El 9 Nou»): «Els impostos puguen un 3'9% a Moià amb els vots en contra de l'oposició». «Alba Iglésias, segona en el Ciutat de l'Hospitalet de judo».

—22-11-2005: «Avui dia és massa freqüent tenir mal d'esquena», breu entrevista a Laura Cabana i Cabañas, fisioterapeuta de Castellterçol, dins la secció «Gent de casa».

—24-11-2005: «Una volta al Moianès en etapes», proposta d'excursions a peu seguint la Ronda del Moianès, signada per Toni Mata i Riu.

—25-11-2005: «Correus a Moià», carta, signada per M. Carme Estrella i Alboquers, queixant-se del servei de Correus. La «meteoimatge» és una fotografia de les Guilleries enviada a la redacció per Joan Capdevila.

—25-11-2005 («El 9 Nou»): «Moià aprova la creació de comissions informatives».

—29-11-2005: «Es venen més els fàrmacs que surten a la televisió», breu entrevista a Elisabet Casajuana i

Cortinas, farmacèutica de Moià, dins la secció «Gent de casa».

—30-11-2005: «Moià preveu disposar enguany del projecte del nou ambulatori». La «meteoimatge» és una fotografia des de Queralt (Berga) enviada a la redacció per Joan Capdevila.

—1-12-2005: «Mor l'artista de Castellterçol Josep Franch Clapers».

—2-12-2005: «Callús, Súria i el Moianès expliquen les dificultats de la participació ciutadana», en una taula rodona celebrada a Manresa.

—5-12-2005 («El 9 Nou»): «Parades, gastronomia i jocs, a la Fira d'Hivern de Castellterçol». «Castellterçol nomena un nou jutge de pau perquè l'anterior no volia casar homosexuals. El substitut diu que té assumit que pot haver de casar gais».

—7-12-2005 («La Vanguardia»): «Ciencias y letras. Carles Riera publica el "Manual de redacció científica", un puente entre los dos bloques de conocimiento».

—8-12-2005: «El Consorci del Moianès crearà una borsa d'habitatge social».

—9-12-2005: «Els veïns de Calders poden fer més de 20 tràmits sense moure's de casa», gràcies a la web municipal. «Exposició de pessebres i diorames de Castellterçol».

—10-12-2005: «Calders inaugurarà la nova llar d'infants pel gener».

—13-12-2005: «Vaig fer la primera xurreria amb una carretada de fusta», breu entrevista a Ramon Padrós i Pascual, xurrer de Moià, dins la secció «Gent de casa».

—16-12-2005 («El 9 Nou»): «Faran pisos a les casernes de Manlleu, Sant Joan de les Abadesses, Ripoll i Moià. La Generalitat ha convocat els alcaldes dijous que ve per explicar-los l'acord amb Madrid».

—19-12-2005 («El 9 Nou»): «Futbol, Segona Regional: El Sant Vicenç es posa líder i l'entrenador del Moià dimiteix».

—20-12-2005: «Amb el fred, el meu plat preferit és la sopa de fredolics», breu entrevista a Joan Valldaura i Padrós, restaurador i hostaler de Castellterçol, dins la secció «Gent de casa».

—21-12-2005: «Neix a Moià un col·lectiu que s'oposa al "creixement desmesurat" del municipi».

—23-12-2005 («El 9 Nou»): «Podis moianesos al campionat català de judo».

—24-12-2005: «Moià preveu créixer fins a 8.000 habitants en 10 anys».

—27-12-2005: «De vegades trobo aparells que encara funcionen», breu entrevista a Pere Sellés i Alonso, encarregat de la deixalleria de Castellterçol, dins la secció «Gent de casa».

—29-12-2005: «Avinyó, Callús, Moià i Sant Feliu Sasserra tenen el gas a la porta».

—2-1-2006: «Una xemeneia bruta de sutge crema a Calders».

—2-1-2006 («El 9 Nou»): «S'ha constituït a Moià la societat Jep Plus S.L.,

dedicada a activitats immobiliàries. Administrador: Josep Tantiñà Escur, c/ Joan Maragall, 13».

—3-1-2006: «L'esport de la bicicleta és ara un dels més populars», breu entrevista a David Fargas, comerciant de bicicletes de Moià, dins la secció «Gent de casa».

—5-1-2006 («El 9 Nou»): «El Judo Moià participa en un projecte d'ajuda a autistes. El club treballa des del 2004 en un centre de disminuïts de la comarca de Bages».

—7-1-2006: la «meteoimatge» és una fotografia de la font de la Blada, de Castellterçol, enviada a la redacció per Joan Capdevila.

—8-1-2006: la «meteoimatge» és una fotografia hivernal de Castellterçol, enviada a la redacció per Sara Riera».

—9-1-2006: «Futbol, Segona Territorial: El Moià dona la sorpresa a casa del Sant Feliu Sasserra».

BIBLIOTECA DE MOIÀ

El conte de Nadal

Aquest Nadal, per a «L'hora del conte», la biblioteca ha portat un clàssic: *La cançó de Nadal*, de Charles Dickens. Ha estat en la interpretació dels rondallaires Mireia Vidal i Salut Renom.

Balanç estadístic del 2005

Us podem informar que al llarg de l'any 2005 hem fet 302 nous carnets, els quals, sumats als existents, fan que hi hagi 2.847 usuaris amb carnet de préstec a la biblioteca de Moià. El carnet de la biblioteca serveix per a totes les biblioteques de la província de Barcelona.

Han passat per la biblioteca 27.257 persones, 11.412 de les quals han utilitzat el servei de préstec, enduint-se a casa un total de 26.375 documents.

Un total de 7.309 persones han utilitzat el servei d'internet amb connexió ADSL i totalment gratuït.

Mitjanes diàries del 2005: 93 visitants; 39 usuaris del préstec; 25 usuaris d'internet, i 90 documents prestats.

La biblioteca rep cada mes un munt de novetats que posem a la vostra disposició per a endur-vos-les a casa i llegir-les tranquil·lament.

Tots els lectors de LA TOSCA sou convidats a fer servir la biblioteca de Moià, la qual us desitja que passeu molt bon any 2006 acompanyats de bones lectures.

CAMPANADES

LA FOLLIA DEL QUIXOT ÉS LA NOSTRA

De qualsevol persona considerada normal, és molt difícil de precisar on acaba la raó i on comencen les manies. La frontera entre raó i follia és borrosa, com dreta i esquerra en política.

El pensador Pascal diu que qui no és boig de la manera com ho entén la gent, necessàriament ho és d'una altra manera.

En temps de Cervantes, un home a cinquanta anys ja era vell. Per tant, que el Quixot, que ja ratllava aquesta edat, es posés a fer per Dulcinea les beneiteries d'un jove enamorat, indica, clarament, que estava toca de l'ala. Per això, a Sancho Panza, escuder, la passió i l'enamorament del seu senyor el tenien perplex. Tinc el pressentiment que Cervantes, amb ironia, ens adverteix que la follia del Quixot és la nostra, la del món actual, la que vivim cada dia. Deu ser per això que el porter del manicomi de Sant Boi, quan al vespre tanca la porta, diuen que diu: «En tanco més a fora que a dins.»

L'ASSASSINAT DE JOHN KENNEDY, SORPRESA I NO SORPRESA

Quan tot ens va massa bé, quan, en aquest món complicat, som massa feliços, tenim el callat pressentiment que ens en pot passar alguna de grossa. Això és el que deu voler dir Péguy quan diu que «tota persona feliç és culpable».

A Dallas, Estats Units d'Amèrica, un dia, que molts recordem, John F. Kennedy, home jove, ben plantat, president de l'Estat més poderós del món, en una passejada en cotxe descobert fou mort d'un tret al cap per un franc tirador invisible, caient als braços de la seva esposa Jacqueline.

Ara faré la meua reflexió. Malgrat que totes les agències i tothom qualificués de tràgic aquell magnicidi, dies després, asserenada la cosa, sentíem una veu

interior, insistent, que ens deia que tanta felicitat, tanta potència quasi sobrehumana, feia que J. Kennedy fos objecte d'una venjança, com, avui i sempre, passa amb freqüència. Aquell assassinat, si voleu, fou una sorpresa, i, si voleu, no fou cap sorpresa. Totes les tragèdies segueixen una lògica, com en les tragèdies gregues. A mi no em sorprèn res.

MARILYN MONROE DE LA PEL·LÍCULA «NIAGARA»

La pel·lícula en technicolor «Niagara» (1953) posà en relació simbòlica la impecuositat de l'aigua de les cascades i el torrent fort d'erotisme de la Monroe. En el cine i en la vida real fou una *femme fatale*. Aquestes atrauen, són dominants i, al mateix temps, inspiren temor. En una mena de *flash-back* podem recordar Marilyn, vestit color violeta, passant un pont, cantant allò de «Kiss me», que deu voler dir «Besa'm». Enlluernava els adolescents o no tan adolescents. John F. Kennedy en sap alguna cosa, d'això.

La bellesa estel·lar de Marilyn Monroe no era una bellesa pacífica, sinó provocadora. Ni ella mateixa no pogué suportar les exigències de ser una admirada estrella. Un mal dia, amb un excés de barbitúrics o, fos com fos, intencionadament, posà fi a la seva vida.

Una observació meua, que potser no acceptareu, és que totes aquelles persones del món angoixades per trames i complexos, en veure com, sovint, s'apaguen les estrelles del cine, amb el suïcidi de Marilyn se sentiren alleugerides, alliberades, i oblidaren, almenys uns quants dies, les pròpies frustracions. No volem que sigui dit, però tots som una mica sàdics. En les tragèdies de les persones que envejàvem, sentim un pessigolleig d'alegria o una cosa que s'hi assembla, i diem: «Ella s'ho ha buscat.»

Mn. Pere CAMPÀS BONAY

NOTÍCIES DE L'ESTANY

Fel dia 6 de desembre a les sis de la tarda, al local del Cine, el grup de teatre del Centre Parroquial de Monistrol de Calders va interpretar l'obra clàssica *Lisistrata*, en adaptació moderna.

El dia 8 del mateix mes, festa de la Immaculada; la tradicional fira va començar d'hora, amb un esmorzar popular i amb l'obertura de les parades, que exhibien gran varietat de productes. També el concurs de pintura ràpida va agafar lloc en diferents indrets. La Biblioteca Popular Abat Berenguer de Riudeperes es va omplir de petits per escoltar els contes que s'anaven engrunant. A les dotze, missa solemne i, a la sortida, cercavila amb els grallers de Monistrol de Calders i lliurament de premis del concurs de pintura.

Les festes nadalenques s'encetaren amb la missa del Gall del dia 24. El dia de Nadal a la vesprada una colla ben nombrosa de jovent van fer cap a la plaça i van animar-la amb una colla de nades i cançons populars.

El dia de Sant Esteve (26 de desembre) a les set de la tarda, a l'església, els cors de Collsuspina i l'Estany, més una colla de voluntaris petits i grans sota la direcció del senyor rector, Mn. Ramon Muntadas, van representar *La balada del pessebre*, del poeta estanyenc Felip Graugés i Camprodon, enfilall de poemes nadalencs en la veu de gent del poble entre cançons pròpies d'aquestes festes, que va fer que la vesprada fos ben celebrada i participada. A la sortida, xocolata desfeta i coca per a tothom.

El dia de Cap d'Any el patge reial va recollir les cartes dels petits adreçades als Reis d'Orient, els quals van venir al vespre del dia 5. Acompanyaren la cavalcada força petits amb fanalets i, després de fer parada a l'església i a l'ajuntament, reberen tothom al local del Cine i van obsequiar els infants amb regals i llaminadures. Acabada la feina amb els petits, anaren a portar-ne a la gent gran del poble a casa seva per tal d'arribar a tot arreu, gest que agraïm molt.

M. Estany ESPARÓ

Vetllada del dia
de Sant Esteve

Com tu, estem convençuts que tothom té dret a un habitatge digne

Per això, estem construint 27.000 pisos protegits. Estem ajudant 70.000 famílies a rehabilitar les seves llars i posar-hi ascensors. Estem fomentant l'habitatge de lloguer, especialment per a joves i gent gran. I invertint 600 milions d'euros en la rehabilitació de barris degradats arreu de Catalunya. Com tu, volem que l'habitatge estigui a l'abast de tothom.

Generalitat de Catalunya

NOTICIARI

CERCLE ARTÍSTIC

El Cercle Artístic del Moianès ha renovat la seva junta directiva, que queda formada així: Daniel Téllez Batlle, *president*; Bernabé Martos, *vice-president*; Joan Gaja, *tresorer*; Andreu Villardell, *secretari*; Josep Alcoceba, Xavier Vidal, Martí Martínez, Jaume Canadell, Carles Riera, Francisco Coch, Joan Homs, Marga Vilajoana, Carme Monje, *vocals*; Judit Alboquers, *vocal de gravat*. A notar que el canvi principal s'ha produït en la presidència i vice-presidència.

Les activitats del Cercle continuen la seva marxa amb normalitat: sessions de dibuix i pintura el divendres de les set a les nou del vespre, sessions de dibuix infantil el dissabte de les sis a les vuit del vespre, i sessions de gravat el dijous de les vuit a les deu del vespre.

Com cada any, el Cercle Artístic ha convocat per Nadal el concurs d'aparadors, pessebres i façanes, essent enguany els premis un trofeu i un gravat numerat (realitzat per la secció de gravat de l'entitat). El dia 30 de desembre es reuní el jurat per admirar les diferents mostres nadalenques i emetre el veredict, que és el següent: primer premi de pessebres a Josep Coll (diorama, al c/ de les Joies), segon premi a l'Esplai (diorama); primer premi de façanes a Josep Fonts (camells, ctra. de Manresa), segon premi a Garròs (ctra. de Manresa); primer premi d'aparadors a Cal Maties, segon premi *ex aequo* a Cal Siller i a Peixateria del c/ de les Joies.

HOSPITAL-RESIDÈNCIA

Durant les festes nadalenques els avis de l'Hospital-Residència de la Vila de Moià han estat molt ocupats. El dia 21 de desembre els nens de l'Escola Pia van fer una representació dels Pastorets per a tots els residents. El divendres dia 23 la Caixa de Manlleu va patrocinar un concert, que conclougué amb presents per a tots els avis. La vigília de Nadal, a la tarda, l'Escola de Música de Moià va oferir un recital de nades. A dos quarts de deu del vespre es va oficiar una Missa del Gall anticipada i s'acabà amb degustació de coca. El dia de Nadal les autoritats municipals i la junta de l'Hospital-Residència van venir a felicitar les festes als residents. El dia 31 de desembre els nostres avis van celebrar el Cap d'Any durant el dinar, degustant també el tradicional raïm. Per acabar aquestes festes tan mogudes, el dia 5 de gener al vespre vingueren els tres Reis Mags i deixaren un present per a cada avi o àvia.

CONSORCI

El Consorci del Moianès vol garantir la formació permanent dins el territori i per això ha organitzat diferents accions formatives, com són: «Som-hi i emprèn», àrea de Benestar Social, Àrea de Formació, Àrea de Desenvolupament Local i Àrea de Diversitat i Ciutadania. En aquest sentit va publicar un butlletí especial on es presentaven els cursos, conferències o tallers programats fins al

juny del 2006 en els diferents municipis del Moianès.

El programa «Som-hi i emprèn» presenta el Quart Fòrum Emprenedor i es va iniciar amb el curs de «Paquetatge i aparadorisme» a Moià i, posteriorment, a Castellerçol. A part això, els cicles de conferències es concreten en «Com aplicar la llei sobre la regulació del tabac», xerrada que tingué lloc el dimecres dia 14 de desembre a Can Carner de Moià.

El dijous dia 15 del mateix mes, a les vuit del vespre i també a Can Carner, es dictà la conferència «El reagrupament familiar» des de l'Àrea de Diversitat i Ciutadania del Consorci, conjuntament amb l'Àrea d'Igualtat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona. El 17 es féu el curs per a associacions i entitats «Com captar i fidelitzar persones a l'associació. Sessió informativa», inclosa dins el programa «Eines de suport al foment de la participació ciutadana» promogut pel Consorci i per l'Organisme Autònom Flor de Maig de la Diputació.

LLEURE I CULTURA

Heus ací algunes activitats lúdiques o culturals esdevingudes a Moià recentment:

—Els dies 11, 18 i 25 de novembre i 9, 16, 23 i 30 de desembre l'Ateneu oferí un cicle de cinema de terror.

—Els dies 25 i 26 de novembre l'Escola Pia va celebrar la festa de Sant Josep de Calassanç, amb «El gran joc de la fira», berenar al pavelló poliesportiu (actuant-hi un grup d'animació), celebració de l'eucaristia, encesa del tradicional foc, sopar, etc.

—Diumenge dia 27 de novembre a dos quarts d'una del migdia, «Musicòmic. Concert per a còmic i orquestra», contes i llegendes populars amb música d'Antoni Tolmos sobre còmics d'en Picanyol. L'acte tingué lloc al pavelló de l'IES i constituí un homenatge, per part de les escoles de Moià i l'ajuntament, amb motiu de la diada de Santa Cecília, patrona de la música, al dibuixant moianès esmentat.

—Divendres dia 2 de desembre a dos quarts de deu del vespre a Can Carner, presentació del projecte «Llar de nens abandonats» a Colòmbia, a càrrec de Pau Ortega Calaf, president de l'ONG Provalores, i venda de productes solidaris.

—Dissabte dia 3 de desembre a dos quarts de deu del vespre a l'auditori de Sant Josep, conferència-col·loqui sobre «L'Estatut sencer. Cap retallada a Madrid», a càrrec de Carles Bonet, diputat i senador d'ERC, acte organitzat pel MAP i ERC.

—Dissabte dia 10 de desembre a la nit a l'Ateneu, concert per «Una nova cultura de l'habitatge», presentació del manifest del col·lectiu Les Llambordes i actuació de SÉTGE, grup de punk-rock-hardcorc de la vila de Gràcia.

—Diumenge dia 11 de desembre a les nou del matí, partença d'una excursió pel Moianès organitzada per Rivendel.

—Dissabte dia 17 de desembre a les vuit del vespre al Casal, vernissatge de l'exposició de ceràmica de Pep Gómez, exposició que romangué oberta fins al 5 de gener. A la mateixa hora, a la Casa de Andalusia, recital de cançó espanyola a càrrec de Cristóbal Calvente.

—Dissabte dia 24 de desembre a les onze del matí a Can Carner, acte del col·lectiu Les Llambordes.

NOUS ESTABLIMENTS O SERVEIS

La nova botiga de Joan Ordeix va obrir les portes el dia 10 de desembre a les cinc de la tarda, oferint electricitat, fontaneria, climatització, ferreteria, electrodomèstics, pintures, etc. Lloc: avinguda de la Vila, 38-40. Telèfon: 93 830 00 24.

També el 10 de desembre començà la nova gestió de Ferreteria Moià.

Serviauto Ecològic S.L. ofereix servei de gasoil a domicili. Lloc: ronda de les Conques, 17. Telèfons: 93 820 80 01 i 629 576 544.

El Casal ha convocat un curset de sardanes el dissabte a les vuit del vespre.

La Casa de Andalúcia (c/ Mn. Lluís Daví, 67, tel. 610 24 88 17) ofereix a partir de gener del 2006 classes de sevillanes.

Aula 2B (c/ del Vall, 2, pis 2, tel. 93 820 92 24) ofereix classes de repàs d'ESO i batxillerat, etc.

El parc infantil La Gresca (c/ Sant Sebastià, 1, tel. 626 19 85 63) ofereix jocs per a infants, festes d'aniversari, etc.

El 9 Gimnàs ha publicat l'horari de les seves moltes activitats. Plaça del Moianès, tel. 93 830 12 50.

Els botiguers de Moià han organitzat una campanya de Nadal amb sorteig d'un cotxe i altres regals.

Desitgem èxit als nous establiments, serveis o cursos.

PERSONALS

Sebastià Rafart i Marfà i la seva esposa Engràcia Valldeoriola i Rius van celebrar, el dia 28 de novembre, les noces d'or matrimonials. L'enhorabona.

El monjo benedictí d'origen moianès Josep Galobart i Soler va ser nomenat, el dia 7 de desembre, hostatger del monestir de Montserrat. Li desitgem encert en l'encàrrec.

NOTA SUPLICADA

Els pares, germans i família de Sebastià Vilalta i Alavedra (a.c.s.) volem agrair les mostres de condol rebudes amb motiu de la seva defunció el propassat dia 10 de desembre.

MISCEL·LÀNIA

Amb data 25 de novembre l'ajuntament va difondre una circular sobre el «Mal funcionament del servei de correus a Moià». Amb data 2 de desembre en difongué una altra sobre «Riscos i con-

moiadent

ODONTOLOGIA I PRÒTESIS

ODONTOLOGIA GENERAL
SOLUCIONS ESTÈTIQUES
IMPLANTS
PRÒTESIS SOBRE IMPLANTS
PRÒTESIS FIXES
PRÒTESIS AMOVIBLES

C/ Sant Sebastià, 1-3 - 08180 MOIÀ - Tel. 93 820 76 64

sells de prevenció. Nevades, glaçades i onades de fred».

El divendres dia 16 de desembre a dos quarts de deu del vespre tingué lloc a l'església parroquial una vetlla de pregària «en l'entorn de Taizé».

L'Associació Rusc i Avets va celebrar una assemblea general extraordinària el dia 19 de desembre a les vuit de la tarda, a Tordera (Maresme).

Amb el canvi d'any s'han editat a Moià dos calendaris: el de l'Associació Cultural Modilianum, amb fotografies antigues (1910-1970) comentades, i el de l'Hospital-Residència de la Vila de Moià, amb fotos d'activitats de la casa.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Jordi del Barco i Gateu, fill d'Ismael i d'Alba, dia 11 de novembre.

Manel Jimeno i Garcia, fill de Manel i de Glòria, dia 19 de novembre.

Jordi Pascual i Indalecio, fill de Jordi i de Neus, dia 23 de novembre.

Mikel Salas i Meza, fill de Juan i de Genny-Idalita, dia 13 de desembre.

Ònia Castillo i Cancho, filla d'Àlex i de Lourdes, dia 13 de desembre.

Mel Garcia i Rafael, filla d'Eduard i de Neus, dia 13 de desembre.

Joel Talavera i Garcia, fill de David i de Montse, dia 16 de desembre.

Jan Rondón i Granados, fill d'Elisabeth i de Juan, dia 20 de desembre.

Aina Estrella i Riera, filla de Ramon i de Maria Àngels, dia 20 de desembre.

Pol Arisa i Plans, fill de Moisès i de Glòria, dia 24 de desembre.

L'enhorabona als venturosos pares.

Casaments

Patricio-Javier Santillán Valenzuela (natural de Pichincha, Quito, Equador, i veí de Moià) amb Àurea Hernández Cantos (natural de Barcelona i veïna de Moià), dia 17 de desembre.

Felicitem els nuvis.

Rectificació: Entre els casaments del butlletí anterior s'hi esmentava, per error, el nuvi «Damià Pedrau» en lloc del correcte «Damià Pedrals».

Defuncions

Fabián Cozar Caravaca, de noranta-un anys, vidu de Juana María Martos, dia 27 de novembre.

Sebatia Vilalta i Alavedra, de quaranta-sis anys, dia 10 de desembre.

Maria Sala i Vila, de noranta-dos anys, vídua d'Emili Padrós i Montaner, dia 25 de desembre.

Al cel sien. Donem el condol a llurs familiars.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Els qui vulguin donar-nos articles, notícies o altre material per al pròxim número han de fer-nos-ho arribar abans del 20 de febrer, en què tancarem l'edició. Demanem que hom ens informi d'esdeveniments com naixements, casaments, defuncions esdevingudes fora de Moià, finals de carrera, festes familiars, activitats d'entitats, etc. Gràcies.